

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Birleşim
23 Ekim 1987, Cuma

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- I. GELEN EVRAK
- II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
1. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin gündeminde bulunan Ateşli Silâhlar (Değişiklik) Yasa Tasarısının, Av ve Yabancı Kuşları Koruma (Değişiklik) Yasa Tasarısının ve Patlayıcı Maddeler (Değişiklik) Yasa Tasarısının geri alınmasına ilişkin Başkanlık Tezkeresi. 268-269
 2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yol Güvenliği Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Başkanlık Tezkeresi. 270
 3. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bayrak (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Başbakanlık Tezkeresi. 271-272
 4. Yurtdışına giden Sayın Başbakan Dr. Derviş Eroğlu'na, Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'un vekalet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. 273

5. Yurtdışına giden Maliye ve Gümrükler Bakanı Sayın Mehmet Bayram'a, İçişleri, Köyişleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasavan'ın vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. 273-274
6. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın yurtdışı izin istemine ilişkin tezkeresi. 274
7. Toplumcu Kurtuluş partisi Meclis Grubunun oluşumuna ilişkin tezkeresi. 275
8. Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'un Hükümet adına AET konusunda olan gündem dışı konuşması. 276-288
9. Toplumcu Kurtuluş partisi Gazı Magusa Milletvekili Sayın Hüseyin Angolemlı'nın "Magusa İlçesinin Posta ve Telefon Sorunları"na ilişkin gündem dışı konuşması. 289-305
10. Toplumcu Kurtuluş partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın İbrahim Koreli'nin "Narenciye Üreticileri ve Çalışanların Sorunları"na ilişkin gündem dışı konuşması. 305-325
11. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "BRT'de çeşitli Usulsüz Uygulamalar ve Şeriat Düzeni Yayınları"na ilişkin gündem dışı konuşması. 326-343
12. Cumhuriyetçi Türk partisi Meclis Grubunun komite üyelerini yeniden belirlemelerine ilişkin tezkeresi. 343

III. SORULAR VE YANITLARI

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi
Lefkoşa Milletvekili Sayın
Ergün Vehbi'nin Bayrak Radyo
Televizyon Kurumu ile ilgili
sözlü sorusu.(S.S.NO:96/2/87)

344

2. Cumhuriyetçi Türk Partisi
Girne Milletvekili Sayın
Fadıl Çağda'nın "Puan Alım
Satım İşlemleri" ile ilgili
sözlü sorusu.ve yanıtı.
(S.S.NO:97/2/87)

344-345

I. GELEN EVRAK

TASARILAR:

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yol Güvenliği Yasa Tasarısı (Y.T.NO:216/3/87) (Başkanlığa geliş tarihi:21.10.1987) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine:21.10.1987) (Halkın bilgisine sunulacaktır).
2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1988-1992) Yasa Tasarısı (Y.T.NO:217/3/87) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.1987) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve plan komitesine: 21.10.1987)
3. Patlayıcı Maddeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.NO:218) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.1987) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve plan komitesine: 21.10.1987) (Halkın bilgisine sunulacaktır.)
4. Ateşli Silahlar (Değişiklik) yasa Tasarısı (Y.T.NO:219/3/ (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.1987) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve plan komitesine:21.10.1987) (Halkın bilgisine sunulacaktır.)
5. Av ve Yabani Kuşları Koruma (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.NO:220/3/87) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.1987) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve plan komitesine: 21.10.1987) (Halkın bilgisine sunulacaktır.)

SAYIŞTAY RAPORLARI

6. Sayıştay Başkanlığının KKTC Londra Temsilciliğinin 1985 ve 1986 Mali Yılları ile 1 Ocak 1987-31 Temmuz 1987 devresi İmprest, Konsolide Fon ve Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına ait hesaplara ilişkin Denetim Raporları (S.R.NO:22/3/87) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.1987) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve plan komitesine: 20.10.1987)

GENEL GÖRÜŞMELER

7. Cumhuriyetçi Türk partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın, Genelde "Narenciye Sektörü", Özelde ise "Cypfruvex" üzerine oynanan oyunlarla ilgili Genel Görüşme Açılması Önergesi (G.G.NO:21/3/87)
(Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.1987)
(Başbakanlığa: 21.10.1987)

SORULAR VE YANITLARI

8. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadil Çağda'nın, "Girne'de (bazı yurttaşlara yapılan tahsisler" ile ilgili yazılı Sorusu (Y.S.NO:111/3/87)
(Başkanlığa geliş tarihi: 21.10.1987)
(Başbakanlığa: 21.10.1987)

TEZKERELER

9. Patlayıcı Maddeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.NO:206/2/87), Ateşli Silâhlar (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.NO:204/2/87) ve "Av ve Yabancı Kuşları Koruma (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.NO:205/2/87) geri alınmasına ilişkin Başbakanlık Tezkeresi.
(Başkanlığa geliş tarihi:20,10.1987)
10. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yol Güvenliği Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Başbakanlık Tezkeresi (2149/1987) (Başkanlığa geliş tarihi:21,10.1987)

BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.08

BAŞKAN : Başkan Vekili Dt. Sait Güven
KATİPLER : Dr. Erbay Kanatlı
Feridun Önsav

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci Dönem, 3'üncü Yasama Yılı'nın 4'üncü Birleşimini açıyorum. Ad okuyarak yoklama yapar mısınız lütfen?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Nisap vardır Sayın Başkan.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Günden gereği görüşmelere geçiyoruz. Gündemimizin birinci maddesi Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır.

1. Geri alma istemleridir.

Bunu size bilgi için okutacağım.

Halen Ekonomi, Maliye, Bütçe ve plan komitesinin gündeminde bulunan Ateşli Silahlar (Değişiklik) Yasa Tasarısının, Av ve Yabancı Kuşları Koruma (Değişiklik) Yasa Tasarısının ve Patlayıcı Maddeler (Değişiklik) Yasa Tasarısının geri alınmasına ilişkin Başbakanlık Tezkereleridir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

Sayı: BB/2/85-196-197-198

Konu: Meclise sevk edilmiş olan Yasa 19.10.1987
Tasarıları hakkında.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

- İlgi : a) 19/8/1987 tarih ve BB/2/85-196 sayılı yazımız.
b) 19/8/1987 tarih ve BB/2/85-197 sayılı yazımız.
c) 19/8/1987 tarih ve BB/2/85-198 sayılı yazımız.

İlgi yazılarımızla Meclise sevk edilen ve halen ilgili komite gündeminde bulunan 1987 Fasıllı 54 Patlayıcı Maddeler (Tadil) Yasa Tasarısı, 1987 Fasıllı 57 Ateşli Silâhlar (Tadil) Yasa Tasarısı, ve 1987 Fasıllı 65 Av ve Yabani Kuşları Koruma (Tadil) Yasa Tasarısının yeniden düzenlenmek maksadıyla Meclis İhtüzüğünün 87 (1) Maddesine atfen geri alınması uygun görülmüştür.

İhtüzük kurallarına göre gereğini saygılarımla istirham ederim.

Dr. Derviş Eroğlu
Başbakan

BAŞKAN - Teşekkür ederim. İvedilik istemleri olan yasa tasarıları vardır.

Birincisi; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yol Güvenliği Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Başbakanlık Tezkeresidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

Sayı : BB/2/85-207

Konu : 1987 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 21.10.1987
Yol Güvenliği Yasası hakkında.

KKTC. Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 21.10.1987 tarih ve BB/2/85-207 sayılı
yazımız.

İlgi yazımızla sunulan "1987 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yol Güvenliği Yasa Tasarısı", ile Karayollarında can ve mal emniyeti yönünden trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak açısından kaçınılmaz olarak zaruri görülen emniyet kemeri takma ve kullanma ile alkol testi istenebilmesi hususları ile bu konuda işlenecek suçlara uygulanacak cezaları hüküm altına almak mümkün olacaktır.

Can ve Mal Emniyeti açısından kaçınılmaz olan sözkonusu yasal düzenlemenin bir an önce yasalaşması hükümetimizce gerekli görüldüğünden anılan Yasa Tasarısı için Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 86(1) maddesi uyarınca ivedilik kararı verilmesi hususunda tavassutlarını saygı ile istirham ederim.

Dr. Derviş Eroğlu
Başbakan

BAŞKAN - Evet sayın milletvekilleri; bu ivedilik Yasa Tasarısını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Lütfen sayar mısınız?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yol trafikse evet.

BAŞKAN - Evet, yol trafiktir.

Reddedenler?... Yok. Çekimsen?... Yok. Oybirliğiyle...

KATİP - Bir dakika.

BAŞKAN - Reddedenler?... Lütfen sayın, reddedenleri.

KATİP - Reddeden 2.

BAŞKAN - Çekimsen?... Yok. Sayar mısınız oybirliğiyle kabul edenleri...

KATİP - 34 kabul, 2 ret.

BAŞKAN - 2 ret, 34 kabul, oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bayrak (Değişiklik)
Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin
Başbakanlık Tezkeresi vardır. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

Sayı: BB/2/85-120

Konu: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Bayrak (Değişiklik) Yasa Tasarısı.

21.10.198

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 19.12.1986 tarih ve BB/2/85-120 sayılı yazımız.

İlgi'de kayıtlı yazımızla Cumhuriyet Meclisine sevkedi len Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bayrak (Değişiklik) Yasa Tasarısı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin ilânından sonra Anayasa uyarınca oluşturulan ve Devletin başı olarak öngörülen KKTC Cumhurbaşkanı'nın makamını temsil eden bir forsun bulunmaması yönündeki Yasal boşluğu gidermek için hazırlanmıştır.

KKTC Cumhurbaşkanı'nın İç'te ve Dış'ta Devletimizi temsil ettiği cihetle Yüce Makamlarını sembolize eden bir Forslarının bulunmasını temin edecek sözkonusu Yasa Tasarısının ivedilikle yasalaşmasının büyük ve önemli bir boşluğu gidereceği görüşündedir.

Bu itibarla anılan Yasa Tasarısının Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 86(1) maddesi uyarınca ivedilikle görüşülmesinin sağlanmasını saygılarımla istirham ederim.

Dr. Derviş Eroğlu
Başbakan

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri; bu Yasa Tasarısını da oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

KATİP - İvedilik istemi Sayın Başkan.

17 efendim.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ne Bayrağı y

BAŞKAN - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı forsu ile ilgilidir.

Reddedenler?... Sayar mısınız lütfen.

KATİP - 20. İvediliği reddedilmiştir.

BAŞKAN - Çekimser?... Yok. 20 ret, 17 kabul, oyçokluğuyla reddedilmiştir.

Vekâlet yazıları bilgi için okutulacaktır.

1. Yurtdışına giden Sayın Başbakan'a Dışişleri ve Savunma Bakanının vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresidir.

Lütfen okur musunuz?

KATİP -

Sayı: 191/87

K.K.T.C. Başbakanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 14 Ekim, 1987 gün BB/141/46/1 sayılı yazınız.

14 Ekim, 1987 tarihinde Ankara'ya gidecek olan K.K.T.C. Başbakanı Sayın Derviş Eroğlu'na, Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'un vekâlet etmesi uygundur.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

(İmza)

Rauf R. DENKTAŞ
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - 2. Yurtdışına giden Maliye ve Gümrükler Bakanına, İçişleri, Köy İşleri ve Doğal Kaynaklar Bakanının vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresidir.

Lütfen okur musunuz?

KATİP -

Sayı: 191/87

K.K.T.C. Başbakanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 15.10.1987 gün ve BB/141/76/2 sayılı yazınız.

18 Ekim, 1987 tarihinde Ankara'ya gidecek olan Maliy ve Gümrükler Bakanı Sayın Mehmet Bayram'a, İçişleri, Kültür ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'ın vekâlet etmesi uygundur.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Rauf R. DENKTAŞ
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - Teşekkür ederim. İzin istemleri bilgi için okutulacaktır.

CTP Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın yurtdışı izin istemi vardır.

Lütfen okur musunuz?

KATİP -

23 Ekim 1987.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

Dünya Sendikalar Federasyonunun (WFTU) Genel Konsey üyesi olarak bahsekonu Konsey'in Bükreş'teki toplantısına v Prag'da Kore halkı ile dayanışma toplantısına katılacağımda 24 Ekim 1987-5 Kasım 1987 tarihleri arasında izin talep ediyorum.

Bilgilerinize arz ederim.

Hasan Sarıca
CTP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Bir ek sunuş vardır. Toplumcu Kurtuluş Partisi Meclis Grubunun oluşumuna ilişkin yazıdır. Bilgi için okutulacaktır. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

23 Ekim 1987

KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

Toplumcu Kurtuluş Partisi Meclis Grubu aşağıdaki gibi oluşmuştur.

Grup Başkanı : Erdal Süreç

Grup Başkan Vekili : Mehmet Altınay

Grup Başkan Vekili : Alpay Durduran

Saygı ile bilgilerinize sunarım.

Erdal Süreç
TKP Genel Sekreteri

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; sıra gündem dışı konuşmalara gelmiştir. Dört gündem dışı konuşma istemi vardır. Birisi Hükümet adına olduğu için öncelik almaktadır. Diğer üç tanesi de İçtüzüğümüz gereği üç taneye söz verileceği için görüşülecektir. Bu nedenle birinci konuşmacı Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'un Hükümet adına AET konusunda olan gündem dışı konuşma istemidir.

Lütfen okur musunuz?

.../276.

KATİP -

Sayı: DS.744/80

22 Ekim, 1987

İVEDİ

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı'na,
Lefkoşa.

23 Ekim, 1987 tarihli Meclis Birleşiminde AET konusunda gündem dışı bir konuşma yapmak istiyorum.

Bilgi ve gereğini saygılarımla arz ve rica ederim.

(Kenan Atakol)

Dışişleri ve Savunma Bakanı

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kenan Atakol.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi, AET ile Kıbrıs Rum Yönetimi arasında 1972 yılının Aralık ayında imzalan ve 1 Haziran 1973'te yürürlüğe giren Ortaklık Anlaşmasının bir devamı olarak Topluluk ile Kıbrıs Rum Yönetimi arasında gümrük birliği ile ilgili bir uyum anlaşması 19 Ekim 1987 tarihinde Luxemburg'ta imzalanmıştır.

Ortaklık Anlaşması gereği 1976 yılında başlaması gereken Gümrük Birliği müzakereleri, sorunun çözümsüzlüğü konusunda süregelen siyasî gerçekler ışığında askıya alınmış ve AET tarafından aralıklarla alınan kararlar çerçevesinde ertelenen AET-Kıbrıs ilişkileri ek protokollerle idame ettirilmişti. Ancak Yunanistan'ın, 1980 yılında Topluluğa tam üye olması bilâhare topluluğun dönem başkanlığına getirilmesi avantajlarını siyasal amaçlarla kullanarak konuyu ısrarla takip etmesi Yunanistan Başbakanı Papandreu, her zamanki şantaj politikası çerçevesinde Topluluğun Akdeniz genişleme planlarına karşı çıkarak diğer bazı Akdeniz ülkeleri ile yapmayı tasarladığı Ortaklık Anlaşmalarını engelleyeceği tehdidi ile AET-Kıbrıs Gümrük Birliği müzakerelerinin başlatılmasını sağlamıştır.

.../

Kıbrıs'ın tümünü ilgilendiren konularda, Kıbrıs Rum Yönetimi ile yapılan tek yanlı anlaşmaların tarafımızdan kabul edilmeyeceğini ve Kıbrıs'taki sorunları daha da derinleştireceğini geçmişte çeşitli vesilelerle dile getirmiştik. Bu konuda da, AET ile Kıbrıs Rum Yönetimi arasında sürdürülen görüşmeler süresince bu uyarılarımızı müteaddit kereler AET yetkililerine doğrudan ve yaptığımız beyanlarla ortaya koymamıza karşın anlaşmanın imzalanması Topluluk açısından büyük bir talihsizliktir.

1972 Ortaklık Anlaşmasının 5'inci maddesi Kıbrıs'taki iki toplum arasında Topluluk yardımlarından yararlanma konusunda herhangi bir diskriminasyon yapılmamasını öngörmektedir. Hükümetimiz, AET yetkililerini uygulamada olsun bu maddenin ruhuna uygun hareket etme konusunda çeşitli seviyelerde müteaddit defalar uyarmış ve Adadaki siyasi gerçekler ışığında Kıbrıs Rum Yönetimi ile tek yanlı olarak yapılacak bir anlaşmanın sözkonusu maddeye ters düşmekle kalmayıp, aynı zamanda Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin gözetiminde sürdürülen çözüm bulma çabalarını da olumsuz yönde etkileyeceğini, çünkü, böyle tek taraflı bir anlaşmadan cesaret alan Rum tarafının uzlaşmazlığını daha da artıracaklarını, elde edeceği avantajları siyasal silâh olarak kullanacağını vurgulamıştı.

Uzüntü ile ifade etmeliyim ki, Topluluk Komisyonu Akdeniz işlerinden sorumlu komiseri Kıbrıs Gümrük Birliği Anlaşmasının özüne müteallik konularda olduğu kadar temas süresi ile ilgili usul konularında da Kıbrıs Türk Tarafının görüş, mütelâa ve isteklerini eşitlik ilkesi çerçevesinde kaale almamakta ısrarlı bir tutum içinde olmuştur.

Gerek Komisyon, gerekse 11'ler tarafından temas süresince bize vaki beyanlarda topluluğun AET-Kıbrıs Gümrük Birliği'nin Kıbrıs Türklerine karşı bir silâh olarak kullanılmasına izin vermemek kararında olduğu, 1972 Anlaşmasının 5'inci maddesinin geçerliliğinin teyid edildiği, bu çerçevede Topluluğun veya 11'lerin Anlaşmanın imzası sırasında resmi bir beyanda bulunacakları ifade edilegelmiştir.

.../278.

Bu beyanlara ve bütün demarş ve çabalarımıza karşı Topluluk Adadaki siyasi gerçekleri gözardı ederek 19 Ekim 1987 tarihinde Luxemburg'da Kıbrıs Rum Yönetimi ile sözkonusu anlaşmasını imzalamıştır. Bu şekilde tek yanlı olarak imzalanmış bir anlaşmanın Kıbrıs Türk Halkı açısından herhangi bir geçerliliği veya bağlayıcılığı olamayacağı aşikârdır.

Topluluk dönem başkanı Danimarka Dışişleri Bakanı Jensen'in imza töreninden sonra yapmış olduğu açıklamanın özü ve usulü itibarıyla bizi tatmin etmemiş olduğunu belirlemek durumundayım.

Kıbrıs Rum Yönetiminin bu anlaşmayı Kıbrıs Türkleri karşı kullanma niyetinde olduğu yolundaki endişelerimiz de ilk günden böylelikle teyid edilmiş bulunmaktadır. Avrupa Topluluğu Kıbrıs'ta düşmüş olduğu vahim yanılginın sorumluluğundan da kurtulamayacaktır.

Geçmiş uygulamalara bakılarak ve yukarıda izah ettiğimiz koşullarda topluluğun Kuzey Kıbrıs'la pratik düzeydeki ilişkilerini ne yönde kullanacağını ancak bu konudaki gelişmeler görüldükten sonra anlaşılacaktır.

Ancak gerek Yunanistan, gerekse Kıbrıs Rum Yönetimi bu anlaşmanın hükümlerini Kıbrıs Türk Halkına karşı siyasi ve ekonomik bir silah olarak kullanacakları kuşkusuzdur. Hükümetimiz, şüphesiz ki gelişmeler ışığında gerekli tedbirler almaktan çekinmeyecektir.

21 Nisan 1987 tarihinde Yüce Meclisimize bu kürsüde yaptığım konuşmada konu hakkında bütün gelişmeleri özetlememe rağmen, Hükümetimize bu konuda eleştiriler yöneltilmiş ve konunun Mecliste görüşülmesi olanağının yaratılmamış olmasına öne sürülmüştü.

Ancak, siyasi olduğu kadar son derece teknik ve hassas bir konuyu çok büyük bir hassasiyetle yaklaşılması gerektiğinde olan Hükümetimiz, bahse konu anlaşmanın imzalanmasından önce konuyu Meclis gündemine getirip, o dönemde konu ile ilgili genel bir görüşme açılmasını uygun bulmamıştır. Bu

için anlaşma imzalanmış olsa bile topluluğun Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne karşı tutumunun ne olacağı henüz açıklığa kavuşmuş değildir. Bu konuda temaslarımızı sürdürmekte olup uygulamalarla ilgili olarak Yüce Meclisimizi bilgili kılmaya devam edeceğiz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kenan Atakol.

Sayın milletvekilleri; Hükümet adına yapılan bu ivedilik görüşmesi İctüzüğümüz gereği eğer istenilirse siyasî gruplara onar dakikayı geçmemek üzere söz vereceğim, siyasî gruplar adına. Buyurun Sayın Mehmet Altınay. Gündem dışı Hükümet adına olduğu için istenilirse verebilirim. Genel görüşme olarak değil de Hükümet adına olduğu için grup adına onar dakikalık söz verme hakkım vardır.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak bugürlerde yapılan AET ile yapılan, Rum Yönetimi-AET ile yapılan Gümrük Anlaşmasının tehlikelerini çok önceden Meclis kürsüsüne getirdik ve bu konuda birtakım politikaların oluşturulmasını istedik.

Altı aydan beridir, bütçe görüşmeleri vesilesiyle, ondan sonra her vesileyle bu konunun önemine işaret ettik ve Mecliste ele alınmasını istedik. Görüyoruz ki yine bütün bu uyarılarımıza rağmen, Hükümet bir gündem dışı konuşma ile meseleyi geçiştirmeye çalışıyor. Bu konu teknik bir konuysa, önemli bir konuysa çok daha ayrıntılı biçimde Mecliste ilgili komisyonlarda gerekirse ele alınması gereken bir konudur. Çünkü bu konu, bu anlaşmayı imzaladıktan sonra köydeki çiftçiyi, fabrikadaki işçiyi, bütün yaşamımızı, günlük her anımızı ilgilendiren bir konu olacaktır sıkıntılarıyla, olumsuzluklarıyla belki olumlu yanlarıyla. Onun için biz meselenin bugün sadece bu gündem dışı konuşmayla bitirilmesinden yana değiliz. Bizim de öğrenmek istediğimiz, bilgi alma ihtiyacını hissettiğimiz birçok hususlar vardır.

.../280.

Bu anlaşma imzalanmıştır. Meclise getirilmelidir ve Meclis bu anlaşmanın siyasal, ekonomik, sosyal boyutlarıyla bize yansımalarını değerlendirmeli, ona göre Meclis olarak bir politika ortaya koymamız gerekiyor. Biz bunun, bu anlaşma imzalanmadan yapılmasını istemiştik. Şimdi anlaşma imzalanmış, bir tepkiyle bu iş de geçirilemez. Hata üstüne hat yapmayalım. Bu değerlendirmeler çok önceden teknik konu demekle geçirilmeden yapılmalı, şimdi bile yapılmalıdır. Biz Meclis olarak bize bu anlaşmanın yansımalarını öğrenme, değerlendirme ve politika üretme durumundayız. Bu anlaşma görüşmeleri yürütülürken söyledik. Rum tarafının Dışişleri Bakanı, ilgili bakanları Avrupa başkentlerini gezmektedir. Birtakım gelişmeler oluyor. Cumhuriyette bu anlaşmayla ilgili birtakım siyasal değerlendirmeler vardır. Bütün bunlar Meclis'i ilgilendirmez de nereyi ilgilendirir? Bu konularda Meclis söylemeyecek de, ne hakkında, ne zaman söyleyecektir? Tabii ki, bu anlaşma imzalanmıştır. Toplumcu Kurtuluş Partisi'nin nazarda bu konunun ele alınış biçimi Hükümet tarafından eleştirilmiş, ancak Toplumcu Kurtuluş Partisi, Avrupa Ekonomik Topluluğunun Güney'le böyle bir anlaşma yapmakla birtakım daha sorunlar eklediğini vurguladık. Dedik ki; tek taraflı bir anlaşma olmuştur. Bu anlaşmanın sosyal, ekonomik, siyasal boyutları vardır. Birtakım sıkıntılar Kıbrıs Sorununa getirebilir ve bu varılan anlaşma Kıbrıs Sorununun çözümüne katkıda bulunmaz. Ama bu, bir tepkiyle de aynı biçimde diğer örgütleri de yapmış ama, kendi işçimiz bakımından bunlar kesinlikle yeterli değildir. Halkımız bakımından bu konu açık değildir. Meclisimize açık olmayınca, halkımıza hiç açık değildir. Halkımız bakımından bugün yapılan bu anlaşmanın ayrıntılarıyla Meclis'e getirilip tartışılması gerekir. Meclis, neyle karşı karşıya kalacağını bilmeli, halk da bilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın başında söylediğim gibi, konu çok önemlidir. Birçok gelişmeler bizi gelip aşabilir. Nitekim, bu anlaşma olmadan da söyledik. Geliniz oturalım, konuşalım, birtakım politika üretelim, üstümüzden bu anlaşma geçmeden. Yapamadık. Bunun sonra, Gümrük Birliği Anlaşmasından sonra, Avrupa Ekonomik Topluluğuna üyelik konusu gelecek. Bunlar gelecek gündemimizdir. O zaman bu konu da bizi hazırlıksız bulabilir.

Yaşamsal öneme haiz bir konudur. Hükümetin kısa bir gündem dışı konuşmasıyla geçiştirilemeyecek kadar önemli bir konudur. Hiçbir gerekçe de bu konunun tartışmasına mani olmamalıdır. Hükümet, bu anlaşmayı temin ettikten sonra Meclise getirmeli, komisyonlar kurulmalıdır. Bundan önce Hükümetin Brüksel'de olsun, Ankara'da olsun, Londra'da olsun, bütün temasları, aldığı verdiği bulgularda gelmeli ve Meclis bu yaşamsal konuda politikalar üretebilmelidir. Hem siyasal, hem sosyal, ekonomik açıdan birçok sorunla karşı karşıya kalabiliriz. Yapılan açıklamalarda, ihracatımızda kullanacağımız belgelerin ne olacağı belli değildir. İhracatımızın hangi sorunlarla karşı karşıya kalacağı belli değildir. Böyle bir durumda Hükümetin alacağı tedbirler belli değildir. Yine, yapılan açıklamaları izlediğimizde birtakım ortak projelerden, birtakım ilişkilerden, örgütler arası ilişkilerden söz edilmektedir. Bunlar hakkındaki görüş ve politikalar gayet açık, berrak olarak ortaya çıkarılmalıdır. Çünkü bu konu, Kıbrıs Sorununun çözümüyle de yakından ilgilenen ülkelerle ilgilidir. Heyetlerimiz her gün Strazburg'a gider. Bu konular da konuşulur. Kıbrıs'taki demokrasi, insan hakları, çalışanların hakları da bu vesilelerle her gün gündemdedir. Onun için bu konu Meclisten uzak tutulmalıdır. Bugün söylediğimiz ve söyleyeceklerimizi eğer biz, Pazartesi'nden önce, Cuma gün en son, anlaşma imzalanmadan üç gün önce Mecliste Hükümeti uyardık ve eğer biz bugün söylediklerimizi ve söyleyeceklerimizi Cuma gün söylemiş olsaydık, altı aydır bu konuyu getirdik. Ondan önce söylemiş olsaydık, belki de birçok daha lehimize olumlu yankılar yaratabilir, birtakım olumlu ortamlar ortaya çıkarabilirdik. Ama bugün yine görüyoruz ki Hükümet, bu konunun önemine binaen daha hâlâ konuyu Meclisten uzak tutma eğilimindedir. Yanlıştır, bu konu bizi ilgilendirir, halkı topyekün günlük yaşantısını ilgilendirir. Geliniz, bunları ayrıntıları ile getirelim, belki özel komisyonlar kurduralım, olumlu olumsuz yanları ile bütün boyutları ile değerlendirelim, çünkü bu halkımızı çok yakından ilgilendiren önemli bir olaydır. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Altınay.
Buyurun Sayın Ozker Ozgur,

OZKER OZGUR (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok önemli siyasal bir olayla karşı karşıyayız ve ne yazık ki bu kadar önemli siyasal bir olayda resim net değildir. Gayet puslu, figürlerin belli olmadığı bir resimle, bir tablo ile karşı karşıyayız. Bu belirsizlik nereden kaynaklanıyor?... Açıkça Hükümetin tavrından kaynaklanıyor. Hükümet bu konuda ne yapacağını bilememektedir. Kendisi bu konuda politikalar belirleyememektedir. Belirsizlik bundan kaynaklanmaktadır. Bu tür konularda ve daha başka konularda, her konuda, içe dönük olsun, dışa dönük olsun, bütün konularda açıklık esastır. Bugün yalnız Kuzey Kıbrıs değil, Güney Kıbrıs'ın ve Kuzey Kıbrıs'ın geleceği ile ilgili yani bütün Kıbrıs'ın geleceği ile ilgili bir süreç başlatılmıştır. Güneyle yapılan Gümrük Birliği Anlaşması bir sonuçtur. Daha önceden başlatılmış birtakım temaslara sonucudur, fakat Kıbrıs'ın geleceğini, bir bütün olarak geleceğini bu kadar yakından ilgilendiren bu konuyu ne yazık ki biz Kıbrıs Türkleri olarak toplumun değişik katmanlarında ele almış ve tartışmış değiliz. Toplum konuya yabancıdır, yani bugün Avrupa Topluluğu, Avrupa Topluluğuna üyeli Avrupa Topluluğu ile Gümrük Birliği gibi kavramları, yaklaşımları, bu toplumun katları iyi bilmemektedir. Çünkü tartışma konusu yapılmamıştır. Sadece birtakım tepki politikaları ile tepkisel güdülerle Güney Gümrük Birliği Anlaşması imzaladı ama halimiz ne olacak, buna tepki gösterelim. Böyle polit olmaz değerli milletvekilleri. Konu çok önemlidir ve konunun açıklık politikası ile, konunun toplumun her katında ele alınması, enine boyuna, derinlemesine irdelenmesi lâzımdır. Açık oturumlar düzenlenmesi lâzımdır. Meclisin konuya el atması lâzımdır. Bırakın toplumda konunun ele alınmasını, Meclis bile ele alınmasını Hükümet istememektedir izlenimini ediyoruz. Böyle şey olmaz. Bu kadar önemli bir konunun mutlak Mecliste de, toplumun diğer katlarında da ele alınması, kamuoyunun bu konuda verilerle donatılması ve bu konuda Kıbrıs Türk Toplumunun eğiliminin ortaya çıkması lâzımdır. Bu, bu kadar ne yazık ki yapılmamıştır. Gümrük Birliği imzalandı

Güney'le. Biliyor musunuz değerli milletvekilleri, Gümrük Birliği imzalanması demek, Kıbrıs'ın Avrupa Topluluğuna üye olmasıyla ilgili son aşamaya gelinmiş demektir. Bundan sonraki aşama tam üyeliktir. Gümrük Birliği demek, üyelik kapısının tokmağının çevrilmiş olması demektir. O Gümrük Birliği imzalandı, bundan sonraki adım tam üyeliktir. Peki, Güney'in Avrupa Topluluğuna tam üye olmasının anlamı nedir? Tam bir serbest dolaşım demektir ve Türkiye de Avrupa Topluluğuna tam üyelik için başvurmuş bulunmaktadır. Avrupa Topluluğunu oluşturan ülkeler genellikle bir tek İrlanda dışında, tümü NATO üyesidir. Bağlantısız Kıbrıs, NATO üyelerinden oluşmuş bir Avrupa Topluluğuna, bir topluluğa üye olma yoluna girmiş bulunmaktadır. Bu, bağlantısız Kıbrıs'ın statüsüyle bağdaşmamaktadır. Bağlantısız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin konumuyla da bağdaşmamaktadır. Peki, bu konuda Hükümet ne düşünüyor? Yani Adanın tümüyle bağlantısızlığının sona erdirilmesi söz konusudur.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) - Kiprianu'ya sormak lâzım.

OZKER OZGUR (Devamla) - Kiprianu'ya ama ben size de soruyorum. Siz ne diyorsunuz? Ben sizin politikanızı...

KENAN ATAKOL (Devamla) - Bana ne soruyorsunuz? Ben imzalamadım ki anlamayı.

OZKER OZGUR (Devamla) - Ben sizin politikanızı da, bu konudaki politikanızı da öğrenmek istiyorum. Kiprianu'dan da öğrenmek istiyorum, sizden de öğrenmek istiyorum. Çünkü Güney'de iktidarda oysa, Kuzey'de de iktidarda sizsiniz. Bu konuda Hükümetiniz ne düşünüyor? Yani, bağlantısızlık politikasını terk mi ediyorsunuz? Benim sizin tepkilerinizden anladığım, Güney'le Gümrük Birliğine gidiyorlar, bizi de adamdan sapsalar ve biz de taraf olsak, biz de bu işe razıyız.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Koştura koştura gideceğiz.

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Biz de bu işe razıyız demektir. Söylemeye çalıştığınız odur. Yani eğer bizi de taraf olarak kabul etseler ve biz de bu anlaşmanın altına imza atabilsek, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak veyahut Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti olarak, biz bu işte varız diyorsunuz. Yani Avrupa Topluluğuna Kıbrıs'ın üyeliği evet diyorsunuz. Kime sordunuz bunu? Halka sordunuz mu? Kıbrıs Türk Toplumunu bunu benimliyor mu, benimsemiyor mu? Yani, sadece Güney'in Avrupa Topluluğuyla Gümrük Birliğine gitmesine tepki göstermekle bu iş bitmez değerli milletvekilleri. Konu çok daha büyük boyutludur ve geçen gün, Salı günkü Cumhuriyet Gazetesinde bir haber yayınlandı. Onu değerli milletvekillerinin dikkatine getiriyorum. Avrupa Topluluğunun üç büyüğü, İngiltere, Fransa ve Batı Almanya Kıbrıs konusunda özel ve gizli bir plân hazırlamışlardır Avrupa Topluluğu içinde ve amaçları Kıbrıs Sorununu Avrupa Topluluğu potasında eritmektir. Haberi veren kaynak, diplomatik çevrelerle yaptığı temaslarda, bu haberin büyük oranda doğru olduğunu iddia etmekte. Peki, Avrupa Topluluğuna üye olmak için başvurmuş Özal Hükümetinin bu işlerden haberi yok mudur? Haberi olmadığını biz inanmıyoruz. Birşeyler kaynatılmaktadır. Avrupa Topluluğu çerçevesinde birşeyler kaynatılmaktadır ve haberi veren ilgili muhabir demektedir ki, Avrupa Topluluğu içinde serbest dolaşım söz konusudur. Bunu Türkiye'ye sağlayacağız ama Türkiye de Kıbrıs'ta Güney'le Kuzey arasında serbest dolaşım razı olacaktır. Bu, bugünkü Hükümetin politikası ile, söyledikleri ile, savundukları ile ne oranda bağdaşmaktadır? Bütün bu sorular değerli milletvekilleri yanıt beklemektedir. Açıklık politikasından kaçınılmamalıdır, Meclis konuyu ele almalıdır, enine boyuna tartışmalıdır, birbirimizden korkmadan, çekinmeden görüşlerimizi ortaya koyalım. Avrupa Topluluğuna bir bütün olarak nasıl bakıyoruz, toplumumuzun eğilimi nedir, bunlar ortaya çıksın ve bütün uygar toplumlar gibi tartışarak birtakım sonuçlara varalım. Benim diyeceğim budur değerli milletvekilleri. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ozker Özgür.

.../

DIŐIŐLERİ VE SAVUNMA BAKANİ KENAN ATAKOL (Yerinden) -
Sayın Başkan; çok kısa olarak açıklama istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın...

KENAN ATAKOL (Devamla) - Talep var efendim.

BAŞKAN - Evet, buyurun Sayın Kenan Atakol.

DIŐIŐLERİ VE SAVUNMA BAKANİ KENAN ATAKOL - Sayın
Başkan, sayın milletvekilleri; bu konuda özellikle, daima
muhalafete karşı açık olduğumuzu burda bir kez daha belirtmek
isterim. Muhalafetten hiçbir Şey saklamadık. Yapılan müzakere-
ler, AET ile ilgili yapılması öngörülen anlaşma metni, muha-
lafetteki arkadaşlarımıza verilmiştir. Kendilerinden hiçbir
Şey saklamadık. Bu bir.

İkincisi de; bugün AET, Kıbrıs Rum Yönetimi ile bir
anlaşma imzalamıştır. Kıbrıs Türk tarafı ile bir anlaşma imza-
lamamıŐtır. Dolayısıyla Sayın Ozgür'un söylediği halka sorma-
dık, halka danıŐmadık meselesinin ilgisi yok. Biz birşey yapma-
dık. AET ile bir anlaşma imzalamadık, bir sözleŐme imzalamadık.
Halka neyi soralım, ne diyelim halka? AET, Kıbrıs Rum Yönetimi...

NACİ T. USAR (Hazi Mağusa) (Yerinden) - AET ile ilgili
siyasetinizi.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Kıbrıs Rum Yönetimini
muhatap almış, Kıbrıs Rum Yönetimi ile müzakere yapmış, Biz
AET'ye Kıbrıs Rum Yönetimi ile bir anlaşma yapılması demek,
Kıbrıs Rumlarını daha da katılaŐtıracak ve Kıbrıs'ın zml-
lĞn daha da güçleŐtirecektir. Bunu söyledik ve söylemeye

devam ettik. Dedik ki Rumlar bunu bir silâh olarak kullanacaklar. 1972 Anlaşmasının 5'inci maddesinin sarıhlığına rağmen, açıklığına rağmen AET'nin Kıbrıs'a yapmış olduğu yardımların %98'i yine Rum tarafına kanalize edilmiş, onlar tarafından kullanılmıştır. Yazılı olmasına rağmen dedik uygulanamadı. Şimdi çok kısa bir cümle ile, bir beyanatla AET, bu yapılan anlaşmanın bütün Kıbrıs'a uygulanacağını söylemiş. Bu ne kadar geçerli olur, nasıl uygulanır bilemeyiz. Bekleyip göreceğiz. Eğer Meclis gerçekten bir genel görüşme yapmak isterse, biz yaparız. Bundan kaçınacak hiçbir şey yok. Ama burda söylediklerimizin ötesinde ne diyeceğiz? Yeni anlaşma metnini görelim, gelsin, hep beraber oturalım konuşalım, metni görelim, eğer hakikaten tartışılma istenirse Mecliste, tartışırız. Anlaşmayı tartışalım diyorsunuz...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Bakan; metnin dışında Hükümetin görüşü nedir bu konuda?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Hangi konuda efendim görüşümü istiyorsunuz?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - AET konusunda görüşünüz nedir?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - AET konusundaki siyasetiniz nedir?

KENAN ATAKOL (Devamla) - AET ile ilgili bizim bir siyaset ortaya koymamız...

NACİ T. USAR (Devamla) - Eşit muamele diyorsunuz. Sadece eşit muamele ile mi kalıyor? Bunun ekonomik, sosyal, siyasal sonuçları vardır.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Üretilmiş politikanız var mı efendim?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Efendim?

NACİ T. USAR (Devamla) - Yani budur önemli olan. Biz bunları tartışmak istiyoruz sizden, yoksa metin...

KENAN ATAKOL (Devamla) - Hep üretilmiş politikadan bahsediyorsunuz efendim. Hep üretilmiş politika. Ben size diyorum ki AET Kıbrıs Rum Yönetimini muhatap alıyor, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin meşru hükümeti budur diyor. Ben onlarla müzakere ederim diyor, sizinle müzakere etmem. Ancak size bilgi veririm, sizin görüşlerinizi alırım diyor. Başka birşey söylemiyor.

NACİ T. USAR (Devamla) - Demek ki AET'nin kapısını çalıyoruz efendim.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Çalıyoruz tabii efendim.

NACİ T. USAR (Devamla) - Ne maksatla çalıyoruz?

KENAN ATAKOL (Devanla) - Çalışyoruz. Çünkü, ortada bir siyasi sorun var bu memlekette. Diyoruz ki, eğer siz Kıbrıs'ta bir müzakere yapacaksanız, Kıbrıs'la herhangi bir birlik içerisinde gireceksiniz Kıbrıs'ta iki taraf vardır. Çözülmemiş bir sorun vardır bu memlekette. İki tarafı da muhatap alacaksınız diyoruz. Onu söylüyoruz. İki tarafı da muhatap almadan yapamaz herhangi bir anlaşma bu memlekete, Kıbrıs'a yardımcı olmaz. Söylüyoruz. Politika budur. Başka neyi diyeceksin adama? Seni diyor...

CEMBA CEGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Muhatap alırlar biz ne diyeceğiz kendilerine?

KENAN ATAKOL (Devanla) - Muhatap alırsa tartışacağız efendim. Görüşlerini ortaya koyacağım.

HACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Birkaç defa alındı zaten.

BASKAN - Evet...

ALRAY BURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Bir genel görüşme yapalım ve bunları konuşalım.

BASKAN - Evet Sayın Bakan.

KENAN ATAKOL (Devanla) - Yapalım efendim. Gelsin anlaşmanın metni sayın milletvekilleri; gelsin, beraber bakalım metne, görüşelim ondan sonra tartışmak isterseniz tartışalım. Biz hazırız tartışmaya.

BASKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Kenan Atakol.

FEDİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Kıbrıs konusunda söz verdiğiniz Sayın Bakan. Kıbrıs konusunda da genel görüş için söz verdiniz bu Meclise.

BERNAN ATANOL (Devanla) - Yaparız efendim. Onu da yaparız.

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Yaptırtıyorsunuz.

BASKAN - Sayın milletvekilleri; ikinci gündem dışı konuşma istemi Topluca Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Müseyin Angolemlî'nin "Mağusa İlçesinin posta ve telefon sorunları"na ilişkindir. Lütfen okur musunuz?

KATIP -

16.10.1987

Müseyin Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhuriyet Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

Mağusa İlçesinin posta ve telefon sorunlarına ilişkin gündem dışı bir konuşma yapmak istiyorum. Gerekenin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

Müseyin Angolemlî
Topluca Kurtuluş Partisi
Mağusa Milletvekili

BASKAN - Duyurun Sayın Müseyin Angolemlî.

MUSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bakan burada yok ama eskisi burdadır.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANLIĞI HİZMET BAYRAMI (Yerinden)-
Yenisi seçildi.

MUSEYİN ANGOLEMLİ (Devanla) - Evet. Değerli arkadaşlar; insanlık tarihinde haberleşme, haberleşmenin yeri çok önemlidir ve bu konuda devamlı olarak yenilikler birbirini izlemektedir.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI AYTAÇ MEŞEŞLER (Yerinden) -
Galiba bir, iki telefon konuşması yaparadın Angolemlî.

MUSEYİN ANGOLEMLİ (Devanla) - Bugün çeşitli ülkelere gelişmişlik düzeyleri farklı ülkelerin haberleşme, iletişimin düzeyleri de çeşitlidir. Öyle ülkeler vardır ki, telefon sorun değildir. Mektuplaşma hiç değildir. Onların böyle sorunları da yoktur. Ama, öyle ülkeler vardır ki bir telefon taktirmek için yıllarca sıra bekler. Bu da pek önemli değil ama, öyle ülkeler vardır ki, telefon taktirmek veyahut haberleşmeden yararlanmak için ülkemizde olduğu gibi sıradan baş yerel ölçütlerden başka birtakım eylemlere girişmesi gerekir. Bizim ülkemizde değerli arkadaşlar, bugün haberleşmeden yararlanmak için mutlaka bir ara bakandan geçmek gerekirdi. Son zamanlarda bu da değişmiştir. İktidar partisinin örgütleri vize almak gerekmektedir. Efendim? ...

BAGIN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Muhtarlar vize alacaksın.

MUSEYİN ANGOLEMLİ (Devanla) - Yurttaşlar...

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA VE TURİZM BAKANI HALİF BAK (Yerinden) - İyi özetlerseniz biz de ...

MUSEYİN ANGOLEMLİ (Devanla) - Daha gelmedim henüz size. Yurttaşlarımız vergilerini bir zaman vermektedir. Karşılığında da hizmet görmek isterler. Bugün, ülkemizde öyle midir? Bugün, ülkemizde su parasını ödersiniz, ama su tuzlu akar. Bugün ülkemizde trafiğe çıkarsınız, yol parayı ödersiniz, verginizi ödersiniz ama yollar delik deşik ve kazaların da nedenlerinden biri de bu bozuk yollardır.

Değerli arkadaşlar; ben bu konuşmada özellikle Mağusa ilçesinin telefon ve mektup sorununa değineceğim. Telgraftan söz etmeyeceğim, çünkü telgrafla mektubun hiçbir farkı kalmamıştır. Biraz önce dediğim gibi telefon edinme gerçekten insanlık adına utanç verici durumlar mevcuttur. Herkes önceleri inandı, sıraya girdi, ama sonradan anımsı ki sıranın hiçbir kıymeti yoktur ve bugün yüzlerce insan daha sıra beklemekte, ve bu yolu aşmak için de Ulusal Bir Partisinin bölgedeki örgütlerine başvurmak durumunda birleşmektedirler.

Değerli arkadaşlar; bütün bunları bir yana bırakalım ve gelelim telefon hizmetleri bağusa ilçesinde nasıldır, ne düzeydedir? Bir zamanlar Londra Türklerini dolandıran biri çıkmıştı Girne Bölgesinde. Aynı apartman dairesini Londra'ya gitmiş ve oradaki Türkleri kandırarak 10 kişiye satmıştır. Bugün arkadaşlar, ülkemizde telefon işine baktığımızda aynı duruma karşı karşıyayız. Bugün telefon sahipleri dolandırılmıştır resmen. Kendilerinden vergileri alınıyor, kira paraları alınıyor ama bir telefonu onlarca kişiye devlet kiralanmış durumdadır. Bugün bir bağusalı telefon etmek için yok bir defa, yok on defa, yirmi defa abizeyi denemek durumundadır.

İkincisi değerli arkadaşlar; telefonu aldığınızda mutlaka başka iki kişinin konuşmasını duyuyorsunuz. Bugün bu ilçeimizdeki insanların telefon konuşmalarının %100 dinlendiğine inanmaktadırlar ve hiçbir yetkili başta Bakan olmak üzere çıkıp da bu utanç verici olay için bir önlem almış durumda değildir. Halbuki Anayasanızın 21'inci maddesi; "Herkes haberleşme özgürlüğüne sahiptir, haberleşmenin gizliliği esastır" demektedir. Ve bunu Devlet, bu güvenliği Devlet sağlamak durumundadır. Bütün telefonlar istisnasız dinlenmektedir ve buna da devlet seyirci kalmaktadır. Bu insanlık adına bir rezalettir değerli arkadaşlar. Başka ülkelerde olsa ilgili bakan bir saniye bile koltuğunda oturmaz. Ya istifa eder, ya görevinden alınır. Hangi çağda yaşadığımız ve insanların konuşmaları başkaları tarafından dinlenecek ve koltuğunda oturan Bakanlık da buna seyirci kalacaktır? Bu konuda Tükümeti ivedilikle önlem almaya çağırıyoruz. Hatlarını yükledür. Ne demek hatlar yükledür? Yoktu 10 yıl önce böyle rezaletler. Çimdi niye vardır? Çünkü önümüze gelene telefon verdiniz. Asıl hatları olanlara bugün git, yarın gel, ana elayanlara, sizden olanlara, arkası olanlara da durmadan verdiniz. İnsanlar vardır yıllardan beri telefon bekler alamaz, dilekçe vermeden de henen alanlar vardır. Tabii sayın arkadaşlar bu, bundan önceki Bakan zamanında oluşmuş ve bugün konuşmuş durumdadır. Yine herkes, haberleşme özgürlüğü vardır herkes için der Anayasanızda. Var mıdır? Ne acıdır ki yoktur sayın arkadaşlar. Yoktur. Bir kere mektuplaşma, mektup alma bir sorundur. Milletvekillerine sorsanız gönderilen bir mektubu bir hafta sonra almaktadır. Geri döndüğünde bugün, belki de bugünkü gündemi alacaktır. Personel mi mi yoktur? ... Vardır. Yeterince personeliniz de vardır. Niye bu hizmetler

verilmiyor? Köylerde, özellikle köylerde bu hizmet sınırları ve bir de üstelik mektuplar açılıp okunmaktadır. Haberleşme özgürlüğü kalmamıştır. Özellikle muhalefet taraflısı olan yandaşlarımızın haberleşme özgürlüğü kalmamıştır. Ne demektir? gelecekte benim üyesim ve diyecek ki sakın, lütfen bana partinin tebrik kartını göndermeyiniz. Hangi ülkede yaşıyoruz sayın arkadaşlar! Ne demektir bu? Çünkü diyor okuyorlar, tarafım meydana çıkar. Zaten ülkemizde baskı, şiddet ve terör başını aldır gitmekte. Bunları sayın arkadaşlar yaşadığı için anlatıyorum. Geçenlerde basında çıktı. Üsün de vereceğim. Çünkü bazan böyle şey yok derler. Geçenlerde değerli arkadaşın Sayın Veziroğlu ile İsmail Beyin köyü olan Yeni Boğaziçi'ne gittik, bir ay önce. Bir kere bir arkadaşımıza rastladık. Ve kendisine dedik ki "nerdesin çalışıyor?" "Salas'is'te çalışırım" dedi, "artık sizden vazgeçtim. "Ülusal Birlik'e yazıldım" dedi. "Neye?" dedik. "Musura bakma. "ekmek meselesi." Bu kadar. Biz birşey söylemedik ve ayrıldık. Sabahleyin ilgili arkadaş bizim parti binasının katısında bu sabahın sekizinde. Dedim "ne var, herhalde tekrar yuvaya mı?" "Hayır kocam" dedi, "sabahleyin" diyor "Salas'is'e işbaşı ya gittim", ben de turizm mevsiminin en yoğun olduğu bir zamanda, ve oradaki yetkili kendisine "iş azlığı nedeni ile işinize veriyorum" dedi. Tabii bu arkadaşımız otelde iş azlığının bilincinde olduğundan "öyle şey olmaz" dedi. "Başka mesele vardır." "Nedir" dedi, "Ben" dedi "artık size geçti. Ve cevap. "Akşam muhalif milletvekilleri ile görüşüyordun. sonra bir kere daha buraya gelme, işine son veriyorum" dedi arkadaş köyünde şiddetli çoban olmuştur. Üteki de bugün Salas'is Oteli'nde görev yapmaktadır.

Sayın arkadaşlar; ülkemizde işte böylesine bir bas vardır. Bunun adı olsa olsa terör olur. Ne demektir bu? Yurttaşlarımız muhalif milletvekillere konuşamayacak. Yurttaş kendi bağlı olduğu partisinden bir tebrik kartı alamayacak. Sakın koltuğunda rahat oturacak. Böyle, bu insanlık suçunu sayın arkadaşlar. Ya bu konulara eğilirsiniz ya bu konular sizi dünyaya bildiririz. Başka çareniz yoktur. Bize ülkemiz yaşantı durumuna getirmeye hiç hakkınız yoktur ve bunun da mutlaka bir gün vereceksiniz. Başamazsınız.

FACR T. USAK (Gazi Mağusa (Yerinden) - Bravo Angolemler.

MUSEYİN ANGÖLEMLİ (Devanla) - Değerli arkadaşlar; bu ülkenizin baş sorunu elmuştur. İnsanlar eskiden bu kadar bizlerden kaçmazlardı. Eskiden bu kadar yaşanlarından bezemişlerdi.

DAYIĞIRLIK ULAŞTIRMA VE TURİZM BAKANI NACİF BORGAN (Yerinden) - Uaitlerini kestiler sizden de onun için.

FABİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Halkı umutsuzluğa iltidar itiyor Sayın Bakan.

MUSEYİN ANGÖLEMLİ (Devanla) - Yarın görürsün sen neyi nerden keserler, görürsünüz yarın Sayın Bakan siz.

NACİF BORGAN (Devanla) - Kendileri istiyor.Çünkü.

MUSEYİN ANGÖLEMLİ (Devanla) - Görürsünüz siz yarın neyi nerden keserler.

NACİF BORGAN (Devanla) -İdareden sizi kestiler, halk gitmiyormuş yanına.

MUSEYİN ANGÖLEMLİ (Devanla) - Bugün önleyebilirsiniz ama yarın önleyemeyeceksiniz.

NACİF BORGAN (Devanla) - Hayal etme.

MUSEYİN ANGÖLEMLİ (Devanla) - Hayal etmeyin değil de sizi biz de kurtaracağız. Dünyada bu denli baskı uygulayanların sonuçları ve akıbetleri bellidir. Hiçbir zaman da başarılı olamamışlardır.

ERGÜN VERELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - İpe gidecekler, ipe.

MUSEYİN ANGÖLEMLİ (Devanla) - Bir dönem olabilirsiniz. Bırakınız insanların dilediği gibi davransınlar. Mecbursunuz olanak yaratacaksınız ve herkes özgürce Anayasanın 21'inci maddesinde dendiği gibi mektuplaşab lsin. .

NACİ T. USAR (Devanla) - Mehmet Bayram hazırlanır nefes alsa parası alsın halktan. Bir de nefes parası vermiş.

MUS YEN ANGLEMLİ (Devanla) - Bir de ülkemizde telgraf varmış. Vazgeçin bu işten de. Ayıptır. Yoktur telgraf Mektupla aynı anda gelir ve gidiniz telgraf dairesine, sorunu da mektup, ha bu. Ne fark eder? Nedir yani s's müdür bu? Herkes bilsin. Geçenlerde Beyaradulu bir öğrencimiz, valizi kaybolmuş, acele İstanbul'dan bir telgraf çekti, arkasına bir de mektup attı aynı anda çünkü ne olur, ne olmaz, telgraf ulaşmayabilir. ikisi de aynı anda geldi. 15 gün sonra ikisi de aynı anda geldi. Ne kıymeti var bunun şimdi? Söyleyin yurttaşlarınıza bilsinler.

HACI T. USAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Posta hizmetlerini İtihat ve Kombos'a ihale ettik, devrettik artık.

MUSEYİN ANGLEMLİ (Devanla) - Onu da söyleyeceğiz z Mağusa'da da artık posta derken İtihat'tır, İtihat'tır artık parası olan mektuplaşabilir, parası olmayan da böyle korbu i sinde gidip de mektuplarını arayabilir.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Tuketleri tırlar g yor onu da ihale etmeyin. İTT yerine tırlar devreye sokuluy

BAŞKAN - Sayın Museyin Angelenli; vaktiniz dolmuştu

MUSEYİN ANGLEMLİ (Devanla) - Bitiriyorum Sayın Baş

ENGÜN VELELİ (Devanla) - Yer bulurlarsa feribotta.

BAŞKAN - Eğer azaltırsanız oylayayın.

MUSEYİN ANGLEMLİ (Devanla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerimi şöyle konatmak isterim. Müküati ivedi olarak göreve çağırıyorum. Mağusa halkı özgürce telefon konuşması yapmak ister. Anayasanın "haberleşmenin gizliliği esastır" maddesinin uygulanmasını ister ve özellikle yurtta larınız serbestce emniyet olmak ister mektupları açılmayacak, görülmeyecek ve zamanında bu hizmetlerden yararlanmak ister Saygılar Sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hüseyin Angolemlî.
Buyurun Sayın Bakan.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Büyük bir hayal gücü ile senaryo hazırlamakta usta bir arkadaşımızı izledik.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ne hayal gücü? Her zaman böyle söylersiniz. Hayal mi bu? Örnek de vereyim ben size isterseniz.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Örnekleri getirin bize.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Getiririm.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Örnek vermeden burda hayalci konuşmalarla ve ülkenin ne durumda olduğunu haberleşmede veyahut diğer konularda takip etmezseniz ve burda hiç, bilinçsizce bir konuşma yaparsanız, elbette size cevap vereceğiz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ver.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Şimdi müsaade edin de bu yaptığınız konuşmaya yanıtımızı size verelim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Yanıt verin, hakem kamuoyudur.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Ve hayal ederek de senaryo hazırlamayın burda.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Yanıt ver de.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ben bir gün Mağusa'da Ferdi Arkadaşla telefonda konuşurken, ansızın Taşkent girdi araya üçlü bir konuşma yaptık.

NAZIF BORMAN (Devamla)- Biz izah edeceğiz. Yani onla yoktur diye bir konu yapmadım ben, birşey söylemedim. Onu açıklayacağız zaten.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim, bir açıklama yapacak Sayın Bakan bu hususta, o konuya gelince.

NACİ T. USAR (Devamla)- Herkesin sırları da açığa çıkacak.

NAZIF BORMAN (Devamla)- Şimdi bu ülkede haberleşmenin, özellikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde telefor haberleşmesinin ne gibi imkânlarla kurulduğunu bir milletvekilinin bilmesi lazım. 1974'ten sonra hangi cihazlarla, hangi santrallerle ve nasıl yapıldığını bir milletvekilini bilmesi lazım. Yani bu cihazların özellikle Magusa santralının çok eski bir yapım tarihi olduğunu bilmeyen arkadaş yoktur tahmin ederim. İkinci Dünya Harbinin bir santralıdı

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- 13 sene geçti, ne yaptı

NAZIF BORMAN (Devamla)- Müsaade et cevabımızı verece size. Dolayısıyla o zamanki teknik imkânların ortaya çıktığı bu santrallerde birtakım teknik arızalar her zaman mümkündür ve konuşmaların karışması da doğaldır. Ama bunu bahane ederek telefonları dinliyorsunuz şeklinde bir yargı varmak ve ithamda bulunmak en basit tabiri ile ciddiyetten uzaktır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Dinleniyor Sayın Bakan dinleniyor. Nedir sizin dediginiz?

NAZIF BORMAN (Devamla)- Dinlenmiyor efendim. Kasıt olarak hiçbir servisimizde de ...

HÜSEYİN ABGOLEMLİ (Devamla)- Halk dinliyor birbirini Sayın Bakan.

NAZİF BORMAN (Devamla)- O zaman çok gizli konularınızı telefonda konuşmayın.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ne kurdun o telefonu o zaman?

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Çaresi yok mu?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Çaresi maresi yok.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Çaresi var efendim, çaresi var. O çareler de düşünülmüştür. Siz herhalde basını da izliyorsunuz, Hükümetin yaptığı ilanları da izliyorsunuz ve bir telefon sisteminin, bir telekomünikasyon ağının bu günlerde yılbaşından sonra yeni bütçe ile de kurulmaya başlanacağını izlediniz, bunu biliyorsunuz. Tam 2 yıldır master planı yapıldı, ana plan uygulamalarına geçiliyor, bu yılki bütçede tedbirleri alınmıştır ve 1 Ocak'tan sonra telekomünikasyon hizmetlerinin modernleştirilmesine başlanacaktır ve birinci de başlanacak yer Mağusa'dır. Çünkü hakikaten santrali çok kötüdür ve bundan daha fazla hizmet vermek o santralla mümkün değildir. Biz o bilince vardığımız için çok süratle ve büyük parasal kaynağa dayanmasına rağmen bu haberleşme sisteminin insanımıza yarar sağlayacak şekilde kurulması için de bütün faaliyetlerimizi yürütmekteyiz. Bunu biliyorsunuz. Bunları her gün ilan ediyoruz. Her gün beyanat veriyoruz ve söylüyoruz. Bu Mağusa'da olduğu gibi, Güzelyurt'ta da, Girne'de de, başka yerlerde de aynıdır. Ve kapasite yönünden de sıkıntılar büyüktür. Bugün Girne'de telefon

takmak isterseniz bir tek telefon takamazsınız. Mağusa'da da aynı. Taksanız bile bahsettiğimiz teknik müşkülâtlar vardır. Dolayısıyla arzulanan hizmet teknik yönden verilememektedir. Bu böyle. Ama bunların planlaması yapıldı, tedbirleri alındı. Kamuoyuna da ilan edildi, Meclisin de bilgisinde ve dolayısıyla bütün bunlar olurken bunları yani yeni çıkmış gibi veyahut telefonlar haberleşme hürriyetini tehdit edecek şekilde kasıtlı dinlenmektedir şeklinde bir konuşma yapmak bence uygun değildir. Çünkü o telefon dinlenmesi bir teknik hadisedir. Yani hatların bir-biri ile karışması, konuşmaların karışması insan unsurunun arada olmadığı bir şekilde olmaktadır. Dolayısıyla haberleşme hürriyeti, gerek Telekomünikasyon Dairesi, gerekse başka kimse tarafından engellenmemektedir. Bunun böyle bilinmesi ve söylüyorum. Varsa birisi iddia edecek telefon dairesi vesaire telefon dinliyor, dinletiyor, çıksın ortaya iddiasını yapsın. Bu kesinlikle hilafı hakikattir. Hiçbir zaman hakikati ifade etmemektedir. Dolayısıyla çok ucuz politika yapmak için bu kürsüye çıkararak kamuoyuna mesajlar vermeyin. Kimse size aldanmaz. Önden sonra arada oradan battınız, oradan çıktınız. Yollar delik deşik dediniz. Doğru. Yollar delik deşik. Bir yolun bir ekonomik ömrü vardır. Yollar için de yaptık planlamamızı. Onu da ilan et Bunları biliyorsunuz. Bildiğiniz halde kalkıp buradan tenk yapmayı da bir politika sayıyorsunuz. Ama ...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yapacağı Beğenmeseniz de yapacağız.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Pek tabii, yapabilirsiniz. Ama önemli olan bir konuda yapınız. Yani tedbiri alınmış, yatırımları başlamış bir konuda buradan tenkit yaptığınızda hiçbir çağrışım yapmaz. Bunu size söyleyeyim. Gerek karayollarının master planı yapıldı, beş yıllık, on yıllık planları yapıldı, hangi yolun ne gün başlayacağı, hangi yola kaç para harcanacağı, bunlar hepsi yapılmıştır. Telekomünikasyonda da olduğu gibi. Bu itibarla bu konularda

yaptığınız tenkitleri biz kabul etmiyoruz ve bunların tedbirini halkımızın refahını ve sosyal ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde planlamış ve yatırımlarımızı da yapma aşamasına gelmiş bulunuyoruz. Bu vesile ile söylüyorum. Dolayısıyla Anayasa ile bağlama haberleşme hürriyetimizi elimizden alıyorsunuz, baskı yapıyorsunuz şeklinde birtakım sonuçlara varmak yanlıştır. Tamamen yalandır diyebilirim ve bunun kamuoyunda, sizin düşündüğünüz anlamda bir etki de yapacağını hiç zannetmiyorum. Arada konu tabii telefonda falan bahsedeceğim dediniz ama örnek de getirdiniz. Salamis Bay'da bir partizanınız yahut partiliniz istifa etmiş. Ekmek parası demiş. Güzel bir hayal. Ondan sonra durdurulmuş. Vesaire. Yani ...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Efendim, verin ismini tetkik edelim. Belki bir suç işlemiştir, belki birşey yapmıştır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Nereden biliyorsunuz hayal olduğunu Sayın Bakan?

NAZİF BORMAN (Devamla)- E, pek tabii. Niye söylemiyorsun burada?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Neyi söyleyeyim?

NAZİF BORMAN (Devamla)- Söyle, ismini ver. Ver ismini biz tahkikat açalım.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ethem'dir ismi, öteki de Fethi'dir.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Ethem'dir. Peki Ethem'e de tahkikat açalım. Bakalım nedir ve buradan çıkalım ne suç işlediğini de, eğer suçlu ise, suçsuzsa zaten onun ...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Belli, belli. Suçu malum.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Yok efendim, uydurmayın. Ve Salmis Bay'da sizin konuşmaya hiç hakkınız yok.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Evet, evet.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Hiç hakkınız yok. Siz orada kamp kurmuş vakti ile işçi alıp, işçi atıyordunuz. Buradan çıkıp ucuz politika yapıyorsunuz. Hadi oradan.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Başkan uyarıyor

NAZİF BORMAN (Devamla)- Hadi oradan. Ben size diyorum ki burada uydurmayın bu gibi şeyleri.

BAŞKAN - Sayın Bakan, lütfen karşılıklı konuşmayın

NAZİF BORMAN (Devamla)- Dolayısıyla biz baskı yapıyor ithamlarınızı şiddetle reddediyoruz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ortada olanlar.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Özellikle benim Bakanlığımı böyle bir baskı olmadı. Ne Salmis'te oldu, ne yolda oldu ne suda oldu, bunu size söyleyeyim. Yani, sırf basit bir muhalefet yapmak için burda ve alınan tedbirleri de bildiğiniz halde çıkıp birtakım hadiseleri ortaya dökmenin de anlamı olmadığını da düşünüyorum ve vereceğimiz cevap da budur size.

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bu posta konusunda düşünceleriniz nedir?

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Başkan, hakkım vardır birşey söylemeye.

BAŞKAN - Evet, buyurun. Buyurun Sayın Hüseyin. Angolemlî, buyurun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Magusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir kere Sayın Bakanı, "hade ordan" kelimesini geri almaya çağırıyorum. Bir bakana yakıştırmıyorum bunu ben.

ZİYA RIZKI (Girne)(Yerinden)- yapmayın bu Mecliste, hepimizi saygıdeğer kişileriz.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- "Hade ordan" kelimesi kötü bir anlamda söylenmiş değildir.

ZİYA RIZKI (Devamla)- "Hade ordan" diyemezsiniz efendim. Hepimiz burda şerefli insanlarız.

NAZİF BORMAN (Devamla)- kötü bir anlamı yoktur onun.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Eleştirecek milletvekilleri burda. Ne bu "hade ordan"?

NAZİF BORMAN (Devamla)- kötü bir anlamda kullanılmış değildir. Yanlış aldılar ordan.

BAŞKAN - Sayın Hüseyin Angölemlü, Sayın Bakan bunu ifadesinde kötü anlamda kullanmadığını söylüyor, tatminkar oldunuz değil mi?

NAZİF BORMAN (Devamla)- Şahsına birşey yoktur. Bu gibi şeyleri söylüyorsanız size "hade ordan" derler, yani inanmazlar. O anlamda kullandım.

BAŞKAN - Şahsına kullanmadınız bu kelimeyi?

NAZİF BORMAN (Devamla)- Hayır, kesinlikle.

BAŞKAN - Peki.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın milletvekilleri; biz burda halkımızın sorunlarını ...

NAZİF BORMAN (Devamla)- Tutanaklar orda, konuşmanın gidişatı incelenirse, yani doğru olmayan şeyleri söylediğinizde size inanmazlar anlamında bir kelime.

BAŞKAN - Sayın Bakan, heyecanlı bir konuşma olmuştur karşılıklı, o nedenle tansiyon yüksekliğinde bazı söz dışı kelimeler kullanılıyor ama olmamasını temenni ediyoruz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Biz bir milletvekiliyiz, milletin vekiliyiz, milletin sorunlarını buraya taşımaya devam edeceğiz, Sayın Bakan beğense de beğenmese de. Ben kendi başıma gelip burda konuşma yapmam. Bana, ben içinde yaşadığım olayları verdim Sayın Bakana, Sayın Bakan hayal dedi.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Cevabınızı alacaksınız.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Üzgünüm, ülkemizin sorunlarından habersizdir, üzgünüm buna ben.

Ben konuşmamın özünde dedim ki; telefonlar dinleniyor, Hükümet veyahut ilgililer değil. Halkımız ...

NAZİF BORMAN (Devamla)- Anayasayı çiğneyerek baskı yaparsınız dediniz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Halkımız. Ona da geleceğim Sayın Bakan. Halkımız telefonlarının dinlendiğinin bilincindedir. Ben telefonu her elime aldığımda işitmekteyim iki kişiyi, her türlü konuşmaları. Devletin dedim görevidir, bu dinlenmeleri önlemek zorundadır. Gerekirse iptal et hepsini de.

İSKAN BAKANI ONAY F. DEMİRCİLER (Yerinden) - Teknik arıza var.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Çünkü dünyada, teknik arıza bir gün olmaz. Sürüyor bu. Sürüyor bu, devamlı sürüyor. Bir sorundur, gerekirse devlet bunun önlemini almak durumundadır.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Önlem alındı.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben bu özgürlüğümü kullanmak isterim. Mağusa halkı tedirgindir, yakında göreceksiniz...

NAZİF BORMAN (Devamla) - Alınmıştır diyorum size, siz yine.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Posta konusunda tabii Sayın Bakan çok heyecanlandı.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Gerek duymadık artık çünkü müdahale ediyordunuz.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben tekrar edeyim özetini değerli arkadaşlar yanlış anlaşılmasın.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Devlet baskı yapmıyor.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Devlet bizim haberle özgürlüğümüzü ve "gizlilik esastır" maddesini yaşama geçirecektir durumundadır. Bunu yapmazsak.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ne yani istihbarat örgütleri dinlemez mi bizleri, telefonları?

BAŞKAN - Dinleyelim efendim. Karşılıklı konuşmaya dinleyelim.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bunu yapamazsanız o koltukta bir saniye dahi oturmaya hakkı yoktur bir bakanın. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hüseyin Angolemlî.

Sayın milletvekilleri; üçüncü gündem dışı konuşma istemi Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekilî Sayın İbrahim Koreli'nin "Narenciye Üreticileri ve Çalışanların Sorunları"yla ilgilidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

16.10.1987

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığı,

Narenciye üreticileri ve çalışanlarının sorunlarıyla ilgili gündem dışı konuşma yapmak isteminde olduğumu bilgilerinize sunar, gereğinin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla
İbrahim Koreli
Toplumcu Kurtuluş Partisi
Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın İbrahim Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; narenciye sektörünün küçük ülkemiz açısından gerek bünyesinde binlerce işçinin çalışması, kamyoncunun çalışması, liman işçisinin çalışması, kesim sektöründe binleri aşkın insanımızın çalışması, kısacası büyük bir istihdam olanağı yaratması bakımından ve ülkemiz döviz girdilerinin %70'ine varan bir kısmını sağlaması bakımından yaşamsal öneme haiz bir sektörümüzdür. Ne acıdır ki bu denli yaşamsal öneme haiz olan bu sektörümüz, yıllardan beri uygulanan yanlış, bilimsel, plan ve programa dayanmayan ekonomik politikalarla her geçen gün eritilmekte, üretimimiz her geçen yıl azalmaktadır.

Ozellikle bir yıla yakın bir zamandan bu yana uygulanmaya konan Ekonomik Yıkım Paketi diye adlandırığımız Ekonomik İşbirliği Protokolü ile, tarımın, ülkemizin koşullarına göre öncelikli bir sektör iken, öncelikli sektör haline Yıkım Paketi gereği, ticaret ve turizmin alınması ile geçmişte uygulanan sübvansiyonların tarımdan kaldırılması ile narenciye sektörü adeta can çekişir hale gelmiştir. Ekonomik Yıkım Paketinin doğal sonucu olarak uygulamaya konan yüksek faiz politikası, düşük taban fiyat politikası ve adaletsiz kredi dağıtımları ile bu sektörde üretim yapan on binlerce üretici bahçesine bakamaz ve bahçesini terketmek durumu ile karşı karşıya bırakılmıştır. Özellikle geçen sezondan itibaren yine Ekonomik Yıkım Paketinin doğal bir sonucu olarak saptanarenciye taban fiyatları bir önceki yıla göre daha düşük olmuştur. Bunu geçen yıl yine bugünlerde, sezonun başladığı bugünlerde Meclis kürsüsünden dile getirerek, yapılması gereken eleştiri ve önerilerimizi Hükümete sunarak, Hüküme narenciye üreticileri lehine önlemler almasını talep etmiş. Ne var ki Hükümet geçen yılki uyarılarımıza dikkate almadığı gibi, bu yıl daha da acımasız ve insafsız bir şekilde hatta ve hatta narenciye üreticilerinin ve onların örgütlerinin, birliklerinin görüşlerini dahi alma ihtiyacı hissetmeden kapalı kapılar arkasında bu yıl yine narenciye fiyatlarını çok düşük bir şekilde açıklamışlardır. Bu gün Cypfruvex tarafından bir broşür, bir bildiri ile kamuoyuna açıklanmış. Açıklanan greyfruit fiyatları geçen sene 67,000.- lira iken yıl 83,000.- lira olarak açıklanmıştır. Bu artış yüzdeler olarak %24 oranındadır. Limon...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
%27 değil mi?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - %27 oranında affedersin. %27 oranında bir artıştır. Bundan bir ay önce açıklanan limon fiyatları ise bu greyfruit fiyatından farklı bir durum arz etmemektedir. Limona da geçen yıl, ikinci kesimin fiyatını veriyorum çünkü birinci kesim, birinci sınıf diye adlandırılan limon, mevcut limonun %2 ile 3'ünü oluşturmaktadır ve bu sadece 3-5 üreticiyi ilgilendiren bir konudur. Geriye kalan %98-99 civarındaki üreticinin ürünü ancak ikinci kesim süre

...

içerisine isabet ettiğinden, direkt olarak üreticiyi bu kesim ilgilendirmekte ve bu kesimin fiyatı ilgilendirmektedir. Geçen yıl limonun 120,000.- lira olan tonu, bu yıl 160,000.- liraya çıkarılmış ve burda da oransal olarak %33 bir artış gelmiştir. Hemen şunu vurgulamak isterim ki, geçen yıl zaten çok düşük olarak saptanan narenciye fiyatlarının baz alınmak suretiyle greyfrutta %27, limonda ise %33 bir artışla greyfrutta 83,000.-'e, limonda 160,000.-'a çıkarılması, üreticiye adeta bu narenciye üretiminden vazgeçiniz çünkü "Ekonomik Yıkım Paketi"nin doğal sonucu olarak, zaten bizim niyet olarak tarımsal ürün üretme niyetimiz yoktur ve bu düşünceyledir ki turizm ve ticaret sektörünü öncelikli sektörler arasına almış bulunuyoruz. Bunun başka bir izahı olamaz. Narenciye üretiminin ortadan kaldırılması, tarım sektörünün bilinçli politikalarla öldürülmek istenmesinden başka birşey değildir.

Narenciyede ıskarta fiyatlarının da yine aynı oransal seviyede tutulması, özellikle narenciye bakım maliyetlerinin artması nedeni ile ve bunun doğal sonucu olarak ıskarta ürünün her geçen yıl artması nedeni ile ıskarta fiyatının düşük tutulması, üreticiyi daha da büyük çıkmazlara itmektedir. Halbuki ıskarta sorununa değinirken, ıskartayla ilgili olarak önemli bir soruna değinmek istiyorum. Üreticinin elinden çok düşük fiyata, geçen yıl 16,000.-, bu sene 22,000.- lira tonu alınan ıskartanın konsantre tesisi, Cypfruvex'e ait konsantre tesisinde değerlendirildiği ve bu ıskarta ürünün Avrupa piyasalarına üsare ve konsantre olarak satıldığı ve Cypfruvex'in her yıl 300,000,000'ü aşkın bu ıskarta ürününden kâr ettiği bir gerçektir. Buna rağmen %300'ün üzerinde bu matematiksel olarak hesaplandığı zaman Cypfruvex ıskarta ürünü konsantre tesisinde işlemesinden dolayı %300'ün üzerinde kâr etmektedir. Bu basit bir matematiksel hesabın sonucudur. Buna rağmen ıskarta fiyatı çok düşük tutulmaktadır. Bunun izahını da yapmak ve üreticiyi bu konuda ikna etmek mümkün değildir. Narenciye fiyatları saptanırken, demokratik bir kuralın gereği olarak ilgili sektörde çalışan üreticilerin veya en azından üretici birliklerinin veya örgütlerinin görüşleri alınması gerekiyor. Bu, yıllardan beri yapılmamakta, hükmi karakuşfi düşünce, uygulama ve kararlarla tek yanlı olarak bu fiyatlar saptanmaktadır. Bu fiyatlar saptanırken neler veri olarak alınmaktadır? Hükümetin veya ilgili kuruluşların verileri

nedir, doneleri nedir? Hiç döviz kurları, dövizin Türk Parası karşısındaki değer kazanımları dikkate alınmamakta. Mazota gelen zamlar, elektriğe gelen zamlar, gübre fiyatlarına, il sürme ve su fiyatlarına gelen zamlar hiç dikkate alınmamakta ve hükmi karakuşî yaklaşım ve kararlarla bu fiyatlar saptanmaktadır.

Bir örnek verecek olursak; özellikle narenciye'nin büyük bir çoğunluğu İngiltere pazarında satılmaktadır. Döviz karşılığında bu ürün satılmaktadır, Sterlin karşılığı satılmaktadır ve 1 Ekim 1986 tarihi ile, sezon başı olması nedeni ile 1 Ekim söylüyorum, 1 Ekim 1986 tarihi ile 1 Ekim 1987 tarihini baz ölçü olarak alacak olursak, 1 Ekim 1986'da Sterlinin Türk Parası karşılığı değeri 1002 idi, 1002.-'ı 1 Ekim 1986'da. 1 Ekim 1987'de Sterlinin değeri 1570.-'e çıkmıştır ki bu, yaklaşık %60 oranında Sterlinin Türk Parası karşısında değer kazanması demektir. Başta Sayın Başbakan olmak üzere ve ilgili bakanlar veya bakanlıklar olmak üzere, sendikaların hayat pahalılığını Hükümetin gerçekçi bir şekilde açıklamadığı şeklindeki önerilerine verdiği yanıtta veya zam üstüne zam yapıldığı bugünlerde gelen eleştirilere karşı verilen yanıtlarda bunla "zam yapmıyoruz, fiyat ayarlaması yapıyoruz." Ta Demirel'den kalma, Demirel'den Özal'a sirayet eden politik manevralarla "zam yapmıyoruz, fiyat ayarlamaları yapıyoruz" şeklindeki.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bayat bir manevra ama.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bayat, demode olmuş.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Ecevit'e birşey yok mudur? O da öyle diyordu ama hep Demirel'le Özal'a.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın Başkan; kaçınıyor

BAŞKAN - Sayın Emin; lütfen cevap vermeyin.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - bak aynı ifadeyi kullandın. Gene kaçınma ifadesini.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Samimi oluşumuzdandır efendim. Siz bundan gocunmayınız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Oyle mi? Kabul ediyor musunuz?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Kabul ediyorum efendim. Baksanıza gözleri kinle yaniyor.

EMİN UZUN (Devamla) - Aslında ben onu kaşırım, ama...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Yani çok fena bir alışkanlıktır yalnız.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Art niyetle söylemediğimden emin olmanızı isterim Sayın Bakan.

Sendikaların ve benzeri örgütlerin zam politikalarını ve genelde halkımızın zam politikalarını eleştirirken, başta Başbakan olmak üzere ilgili bakanlıklar, efendim özellikle ithal mallarına yapılan zamların, döviz Dolar karşılığında alınmasından dolayı ve dövizin Türk Parasına karşı her geçen gün değer kazanmasından dolayı, bu mazot zammında da böyle olmuştur, Dolara ve Sterline göre fiyatları ayarlıyoruz ve bu yapılan zamlar da bunlar içindir gibi bir savunmaya girerken Sayın Başbakan, narenciye fiyatlarının, döviz

karşısında satılmasına rağmen, dövizin Türk Parası karşısında değer kazanımı hiç dikkate alınmamaktadır. Biraz önce verdiğim örnekte olduğu gibi, Sterlin, tüketiciye yansıyan, tüketiciye giden, tüketicinin satın aldığı mallara Sterlinin Türk Parası karşısında değer kazandığı ve bu malların pahalıya mal olduğu gerekçesiyle zamlar yapılabiliyor ama, aynı gerekçeyle üreticinin ürettiği ürüne, şu anda sözkonusu olan narenciye ürününe bu yapılmamaktadır. Biraz önce verdiğim örnekte olduğu gibi, Sterlin %60 oranında bir artış göstermesine rağmen, %27 bir artış verilmiştir greyfrut ürününe. Limona ise %33 oranında. Yani, kısaca söylemek gerekirse, sadece döviz kurları kaybından dolayı üreticinin ürünü %50 oranında, ürün değeri %50, %100 oranında affedersiniz, %100 oranında sadece bu kur farklarından dolayı çalınmaktadır. Bu açıkça bir gasp olayıdır. Üreticinin alinterinin çalınması, gasp demektir. Bunun başka hiçbir dille ifade edilmesi mümkün değildir.

BAŞKAN - Sayın Koreli; vaktiniz dolmuştur.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın Başkan; sayın milletvekillerinin istirhamını rica edeceğim. Toplumumuzun büyük bir kesimini ilgilendiren, on binlerce üreticiyi ve işçiyi çok yakından direkt ilgilendiren bir konudur. Aynı zamanda güncel bir konudur. Dolayısıyla, sayın milletvekillerinin başvurusuna müracaat edilerek konuşmamı bir süre daha uzatmak istiyorum.

BAŞKAN - Kaç dakika daha Sayın İbrahim Koreli?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - On dakika daha,

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Konuşsun efendim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; İbrahim Koreli'nin istemi üzerine oylamaya koyuyorum. On dakika daha konuşma istemi vardır. İtirazı olan var mı?

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sabırla dinliyoruz efendim.

BAŞKAN - Oybirliğiyle karar verilmiştir. Buyurun Sayın Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın milletvekilleri.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; üretici kendi yağıyla kendi ciğerini kavurmaktadır. Üretici hiçbir bankadan kredi alamaz durumdadır. Alabilenlerin sayısı ise çok sınırlıdır. Gerek ilâç, gerek gübre, gerekse parasal olarak kredi alma imkânları çok sınırlıdır ve üretici kendi özverisiyle, kendi gayretiyle, kendi yağıyla kendi ciğerini kavurarak narenciye üretimini gerçekleştirmektedir birçok olanaksızlıklara, birçok zorluklara ve her geçen gün yapılan zam üstüne zam politikalarına ve uygulamalarına karşın, üretici büyük bir özveriyle bu üretimi, ülkemiz için yaşamsal önemi olan bu narenciye üretimini yapmaktadır, gerçekleştirmektedir. Ne acıdır ki bütün zorluklara rağmen, üretilen bu ürün, yok pahasın üreticinin elinden alınmakta, ürününün yarıya yakını, çoğu zaman yarıdan fazlası, sırf 20,000 - 22,000 lira tonu alınabilsin düşüncesiyle iskartaya çıkarılmakta ve üreticimiz bu sektörden kopma, üretim yapamama, bahçesini terk etme durumu ile karşı karşıya bırakılmıştır. Özellikle son günlerde, zamanlarda gerek gübre fiyatlarına, gerekse mazota, elektriğe

ve benzeri tarımsal girdilere yapılan %100'ü aşkın zamlarda sonra şu andaki üreticinin durumu budur. Bu üretimden kopma bahçelerini terketmek istemektedirler. Bu, hali ile on bin insanı bünyesinde barındıran bu sektör imha olurken, ülkemizde büyük ölçüde döviz sıkıntısı ile karşı karşıya geleceği bir gerçektir. Üretici, bu çıkmaz durumunda, bu zor durumu Devletin elinin kendisine uzatılmasını beklemektedir. Devlet üreticiden yana; sermayeden, tüccardan yana değil, üreticiye yana bir politika gütmelidir. Üretici, bu bekleyiş içinde Aksî takdirde biraz önce söylediğim gibi, bu üretim sektöründen kopacaktır. Bahçesini terkedecektir.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Süreç başlamış mı?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - O sürece girmiştir, evet.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Hangi süreç?

Dr. ERBAY KANATLI (Kâtiplik Kürsüsünden) - Erdal S.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Terketme sürecine. Erdal S. Süreç'e değil. Üretimi terketme sürecine.

BAŞKAN - Evet, dıştan müdahale etmeyelim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Özellikle kuraklık nedeniyle su kaynaklarının zayıflaması, azalması ve Hükümetin kaçınılmaz ve zorunlu olarak alması gereken su tasarrufu ile ilgili tedbirlerden, önlemlerden kaçınması, su maliyetlerinin artması, üreticimizin bu sektörden kopması açısından bıçağın kemiğe dayandığı bir nokta olarak görülmektedir. Devlet, su kaynaklarını sözde verimli bir şekilde kullanabilmek için geçen yıl yine bu kürsüden dile getirmiştik bu konuyu, 1,500,000,000'a mal olan, fakat sonuçta hiçbir işe yaramayan Yayla Sulama Projesini uygulamaya koymuştur. Orta 80 civarında, 77-80 civarında üretici bu Yayla Sulama Projesinin öngördüğü damlama sistemine uymamış...

.../

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Fıskiye.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Fıskiye sistemine uymamış, 5, 6, 7 kişinin dışında hiçbiri bu şeyi benimsememiş, maliyetlerin yüksekliği, aşağı yukarı 15 dönüm bahçeye 7,000,000-8,000,000 liralık bir maliyet getirdiği düşüncesi ile üretici bu işe girmemiş ve dolayısıyla İhtiyat Sandığından işçinin parası olarak alınan bu para da heba olup gitmiştir. Proje orda beton yığınları şeklinde havuzları ile, motorları ile, su boruları ile durmakta ve biraz önce söylediğim gibi, sadece 1,000,000,000'ı aşkın bir yatırım olan bu projeden 5-6 üretici vatandaşımız o sisteme uygun olarak işlemler yapmıştır.

Üretici Devletten su israfını engelleyici, su tasarrufu sağlayıcı projelere gitmesini beklemektedir. Derivasyon Projesi, milyarlarca lira atılan Derivasyon Projesi, üreticinin sorununu çözmemiştir. Su sorununu çözmemiştir. Kış aylarında çok nadir olan yağmurları toplamakta, bir barajın içerisine götürmekte, ki bu sadece geçen sene akmıştır bu...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - On dakikayı geçti. Meclis çalışmıyor.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Hangi Meclis çalışmıyor? Sabote ediyor yani bay. Daha bir buçuk dakika geçti efendim.

BAŞKAN - Bitmiştir hakikaten. Onun için bağlayın lütfen.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Devletin su sorununa, çok hayati, yaşamsal önemi olan bu narenciyenin gereksinme duyduğu su sorununa acil önlemler almak zorundadır. Üreticinin alinteri pahasına milyonlarca lira harcayarak ürettiği ürün, herkesçe bilinmektedir ki 3-5 tüccar tarafından elinden alınmış ve üreticiye bu borçlarını hâlâ daha ödememiştir. Bu borçlar, işçi

alacakları, devletin vergi alacakları ve sosyal fonlara olan borçlarını da dikkate alırsak, 3-5 tane tüccarın üretici, işçi, sosyal fonlara ve devlet maliyesine vergi adı altında olan borçları bir milyarı aşmış durumdadır. Hükümet, bu konuda herhangi bir tedbir almamıştır. Geçen yıl yanılmıyorsa, Ocak ayı içerisinde Bakanlar Kurulu, üreticinin ürünü alan tüccarın üreticiye borcunu ödeyebilmesi için, her tüccardan ihracat yapabilmesi için 200,000,000 liralık bir teminat istemişti ve bunu Bakanlar Kurulu bir karara bağlamıştı. Ne var ki alınan bu Bakanlar Kurulu da sadece kâğıt üzerinde kalmış ve alınan bu karara rağmen bazı tüccarlar yine üreticinin elinden malı almış, isim vermek gerekirse, YOREX, Bahçıvan, NARİN, bilâhare NAR-TEM ve SUN-RISE, bilâhare OZ-PAC diye bilinen şirketler yine üreticinin elinden malı aldı ve üreticiye hâlâ daha borcunu ödemedi. İşçinin alacak herkesçe bilinmekte, sosyal fonların alacakları bu tüccarlardan herkesçe bilinmekte ve işçiden gelir vergisi adı altında kesilen vergilerin dahi bu tüccarlar tarafından tutulduğu ve maliyeye vergileri dahi ödenmediği bilinmektedir. Hükümet bu konuda bir tedbir aldı mı? Göstermelik olarak biraz önce söylediğim gibi, Ocak ayı içinde bir Bakanlar Kurulu kararıyla ihracat yapan tüccarlardan 200,000,000 liralık bir teminat istediğini karara bağlamış, ama sadece o karar kâğıt üzerinde kalmış, pratikte herhangi bir tüccardan da 200,000,000 lira üreticiye yönelik, üreticinin ürününün güvencesini sağlamak için bir teminat da alınmamıştır.

BAŞKAN - Bağlayın Sayın Koreli lütfen.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın üyeler bitiyor Sayın Başkan. Narenciye sektöründe üreticilerin dev boyutlara ulaşan sorunları yanında, bu sektörde yine üretici kopmaz bir parçası olarak gördüğümüz ve değerlendirdiğimiz işçiler de vardır. İşçilerin de sorunları vardır. Özellikle kesim işlerinde senkralaşma olanağından yoksun, birbirinde kopuk, örgütlenme olanağı olmayan, fakat örgütlenmek için elinden geleni yapan, fakat bunları parçalamak için de hükümet sessiz durmadığı gerçeği karşısında ezilen, horlanan ve öze

.../

İşgücü Anlaşmasıyla Kıbrıs'a getirilen yüzlerce, binlerce kaçak işçiyle karşı karşıya getirilen narenciye kesim işçileri. Sezona girmek üzere olduğumuz bugünlerde, akın akın, binlerce kaçak işçi ülkemize gelmekte ve şimdiden naylon diye adlandırdığımız, küçük evler yaparak bu naylonlardan veya gayri sıhhi motor evlerinde bir torbanın veya battaniyenin üzerinde yatmak suretiyle hayatını devam ettirmek isteyen ve bizim ülkemizin işçisinin ekmeği ile oynama pahasına bu gayri sıhhi şartlar altında yaşamını sürdürmek durumunda olan yüzlerce, binlerce kaçak işçi. Çalışma Bakanlığı bunlara bir tedbir getirebilmek için kaçak, yani gelen kaçak işçilere çalışma izni verebilmek ve bu sektörde çalışan işçilerin İhtiyat Sandığı, Sosyal Sigorta, merkezi ödenekli izin ve benzeri sosyal yasal haklarını güvence altına alabilmek için tüm kazalardaki çalışma dairelerini göreve çağırılmış, konu ile ilgili kontraktörlerle toplantılar yapılmış ve bu çalışanların sosyal hakları belli siciller, kayıtlar tutulmak ve bir denetim, bir kontrol getirmek suretiyle güvence altına alınacağı söylenmektedir. Niyet olarak, Sayın Çalışma Bakanına bu konu ile ilgili teşekkür etmek isterim. Yalnız, Sayın Çalışma Bakanının çok iyi niyetinden kaynaklanmış olacak ki bu işlerin üstesinden gelebileceğine inanmaktadır. Biz, pratikte gümrük kapılarında kaçak işçinin gelmesi yasal bir hak olmasına rağmen, tedbir alınmak suretiyle engellenmezse, bu kontraktör dediğimiz, emek simsarları bu işçiyi yine sigortasız, yine İhtiyat Sandıksız, yine sosyal güvenceden yoksun bırakarak, asgari ücretin de altında ezmeye, sömürmeye devam edecektir. Bunu, önümüzdeki günlerde almaya çalıştığınız tedbirlere rağmen, bu tedbirlerin geçerli olamayacağını ve bu işçilerin geçmiş yıllardaki koşulların daha da zoru içerisinde, daha da zor koşullar içerisinde çalışacağını hep birlikte göreceğiz. Bunu da bir uyarı olarak Sayın Çalışma Bakanına iletmek isterim. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederim Sayın İbrahim Koreli.
Buyurun Sayın Bakan.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Daha çok konuşacak şeyler vardır. Ambargo mu konacak? Biz konuşacak 1-2 saat konuşuruz.

BAŞKAN - Ambargo yok, size fazlası ile söz verdim Sayın Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bitmedi efendim konuşma daha.

BAŞKAN - Başka bir zaman, gündem dışı konuşma yaparsınız gene.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER - Gel buyur, gel.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Başkanımıza saygımız olduğu için...

BAŞKAN - İktüzüğümüz gereğidir. Sadece Başkanın elinde olan bir durum değildir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Genel görüşmeye fırsat vermediğiniz için, biz de gündem dışı konuşmaları, genel görüşmeymiş gibi yapmak zorunda kalıyoruz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Doğrudur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Size okuyacağımız çok şeyler vardı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Müsaade ederseniz başlatalım Sayın Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Size okuyacağımız çok vardı, gazeller vardı. Yani ibret alacağınız şeyler vardı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bir dahaki sefere, ikinci defaya yani.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben Sayın Koreli'ye bu Yasama Döneminde ilk defa kürsüye çıkma fırsatı verdiği için teşekkür ederim. Ben de ne zaman çıkacağımı merak ediyordum yani.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siftah mı yaptınız?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ne zaman başlayacak bu olay merak ediyordum ve şimdi sayesinde bugün başladım, inşallah hayırlı olacak. Televizyonu getirmediğime de üzüldüm tabii bu arada.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Uzüntünüzü paylaşıyoruz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sayın Başkan sayın milletvekilleri; konuşmacı arkadaşımın, dönemimde bile olmayan narenciye üreticilerine verilmeyen fırsat, benim dönemimde verilmiş ve kapalı kapılar ardında fiyat tespiti yapılır derken, üreticiyi temsilen Yönetim Kuruluna koyduğumuz bir kişinin önünde fiyat tespiti yapılmaktadır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Kimdir efendim?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Yönetim kurulunu teker teker saymama gerek yok, sen daha iyi biliyorsun.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Hayır, üreticiyi temsilen. Üreticiyi temsilen dediniz siz de.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bahçesi olan, narenciye yönetimi yapan, harcamalarını yapan kişinin önünde fiyat tespitleri yapılmaktadır ki...

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Ali İhsan Duran'dan mı bahsediyorsunuz efendim?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Evet, ki bu kapalı kapı ardında demek değildir. ve bugüne kadar hiçbir bakanın devr üretici oraya konmamıştı sizin iktidarınızda bile.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Vardı ve çık efendim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Sizin iktidarınızda çık diyse o daha kötü. Eğer tekrar konadıysa yine kötü. Ama hi nazsa bizim iktidarınızda üretici oraya kondu ve onun önünde tespitleri yapılmaktadır. Herhalde bu yanlış değil, değil doğrudur.

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Yanlıştır. Üretici temsilcisi olarak girmediği oraya.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Çok rica ederim. Bakanlık kuralında kararı bile böyle aldırıyor ben.

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Aldırabilirsiniz. Neys ben kesnek isteniyorum konuşun zı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Üreticiyi temsil eden diye önemli değil yani o kararın da böyle alınması. Üreticidir o. Bellidir. Başka hiçbir özelliği yok. Üniversite tahsili yok. Herhangi bir bürokraside de çalışmıyor. Fiilen alınter üreticilik yapıyor. Karar öyle veya böyle. Doğru mu?

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Doğrudur.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Doğru. Dolayısıyla fiyat tespitleri kapalı kapılar ardında değil, herkesin önünde yapılmaktadır.

Değerli arkadaşların; fiyat tespitlerinde gayet tabii Cypfruvex, mutlaka üreticilerin girdilerini, emeklerini nazarı itibara alırken, alacağı ürünün pazarlarda değerlendirilmesine de bakacaktır. Maliyet hesaplamalarında en küçük kalemleri bile nazarı itibara alacak ve fiyatlarını ona göre tespit edecektir. Tam 14 kalem girdi, emek, karşılığı sonucunda bu fiyatlar tespit edilmiştir ve örneğin; greyfrut'un, maliyeti hesaplanırken, sadece bir örnek vereceğin, greyfrut'un maliyeti hesaplanırken, FOB maliyet tonunun 148,000 lira olduğu bir zamanda, bir çıkışta, bir sonuçta, karton kutununun 897 lira olduğunu biliyor musunuz Sayın Koreli ve ikinci sırada 706 lirayla işçinin, işçi ücretlerinin geldiğini biliyor musunuz? Ve bütün bunları topladığımız zaman, FOB, tekrar ifade ediyorum, maliyet tonuna 148,000 liradır. Ve diğer masraflar bunlar ve diğer masraflar hariç.

ERGÜN VERELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - İrfan Bey de kardon mu?...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Dolayısıyla bu sözlerden sonra, bu mevzuda iki fiyat tespiti olan limon ve greyfrutu başka örneklerle size söylemek istiyorum. Biliyor musunuz ki limon, geçen sene 120,000,000 zarar etmiştir? Biliyor musunuz ki bu sene limon verdiğimiz bu fiyatlarla tekrar 120,000,000 lira daha zarar edecektir? Eğer bütün bu zararları düşünmeden fiyat vermeye kalkarsak, biliyor musunuz ki limon fiyatının 47,000 lira olması gerektiğini? Buna rağmen 200,000 lira verdiğimizizi size söylersem bize inanacak mısınız? Meclis kürsüsünden tutanaklara geçsin ve herkes duysun diye söylüyorum. 47,000 lira vermemiz gereken limona, tahmini pazar fiyatları da tabii düşünülerek, 47,000 lira vermemiz gereken limona 200,000 lira verdiğimizizi söylesem inanacak mısınız? Ve yine en son fiyatını tespit ettiğimiz greyfrutta 238,000,000 zarar beklediğiniz ve fiyat olarak 67,000 lira vermemiz gerektiğini söylesem inanacak mısınız? Ama, Cypfruvex sizin söylediğiniz gibi bir şirkettir. Anacı, üreticiye yararlı olmaktadır. En azından bu ülke içerisinde fiyat denetimini, fiyat politikasını kontrol etmek için fonksiyonunu sürdürmektedir. Tabii ki yine şirket zarar etmek için kurulmuştur. Anacı üreticilere dönük kâr payları da dağıtmaktadır ve sizin söylediğiniz gibi, limon, greyfruttan zarar ettikten sonra konsantreden edeceği, ki ettiği kârla bu açıklarını kapatmaktadır Sayın Koreli. Al ver meselesidir bu.

İBRAHİM KOCALI (Lefkoşa) (Yerinden) - Al ver, Ben üreticinin sorunlarını dile getirdim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Üreticinin sorunlarını getirdiniz. Biz de üreticiden yana olduğumuzu söylediğiniz fiyatlarla anlatmaya çalışıyoruz size.

İBRAHİM KOCALI (Devanla) - Bunları mümkünse üreticileriniz anlatınız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Mümkün, niçin mümkün değil?

İBRAHİM KOCALI (Devanla) - Ben dinliyorum. Zaten vereceğiniz cevabı biz biliyoruz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Şimdi üreticiler bizle dinleyecek. Radyolardan gazetelerden eğer yazarlarsa. Ama biz toplantılarımızda bunları söylüyoruz. Saklamıyoruz ki Mecliste söylenen herşeyin dışarda da söylenmesi gerektiğini inanıyoruz biz. Efendim?

ALPAY DÜRBÜKAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Nasıl bu hale geldi bu melekete onu anlamıyoruz. Narenciye zararında, üzüm zararında, zeytin zararında, süt zararında. Başka ne olacak?

ERGÜN VENEİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Kahbe muhalefe...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Ve arkadaşım diyor ki herkes bahçelerini bırakmaktadır. Ben hiçbir protokol bahçe sahibinin bahçe bıraktığını duymadım şimdiye kadar. Belâlî bırakmasın tabii. Yani o tarafta, o görüşte değiliz.

İBRAHİM KOCALI (Lefkoşa) (Yerinden) - Bırakmasın biz de istemiyoruz ama bırakıyorlar.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Ana bırakmadılar da y...

İBRAHİM KOCALI (Devanla) - Bırakıyorlar.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Hayır işte onu duymadım...

RABİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Sayın Bakan...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Lalâl olsun. Daha fazla kâr etsinler ama söylediğimiz bu gerçekler içerisinde.

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Birakmışlarsa 40,000 dönüm narenciye nasıl oldu da 20,000 dönüm kaldı?

FADİL ÇAGDA (Devanla) - Binlerce dönüm narenciye kurudu Güzelyurt'ta Sayın Bakan. Gereğesi nedir bunun?...

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Ne oldu da kurudu?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Değerlendirilmediğinden değil Sayın milletvekili.

BERGİN ABDULLAH (Sazi Mağusa) (Yerinden) - Aytaç Beyin zamanında olmadı ki efendim.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa (Yerinden) - Takdir-î ilâhî.

BERGİN ABDULLAH (Devanla) - Aytaç Beyin zamanında herşey iyi gidiyor.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Sayın arkadaşın diyor ki; su kaynaklarının...

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Bir toplantı yapın efendim Güzelyurt Yöresinde. Üreticileri biraz dinleyiniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Her zaman gidiyoruz. Çanım, arkadaşların her zaman orda, ben de gideceğim. Her zaman gidiyoruz.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Benimden beri kaşınıyor Sayın Başkan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Şimdi kaşınıyor değil mi?

EMİN UZUN (Devanla) - Şimdi biz başlarsak... Haklı değil miyim Sayın Başkanım? Kaşınıyor?

BAŞKAN - Evet.

EMİN UZUN (Devanla) - Beninden beri. Demin bir keli söyledin kaşınıyor dedi. Şimdi bu uyuzlaştı bile.

BAŞKAN - Bu sizin destluk anlayışınızla ilgili birş Sayın Koreli.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Neyse tanan, sanimiyetin

BAŞKAN - Karşılıklı konuşayalım.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Sayın Koreli, tanan.

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Sayın Başkan; dikkat ediyorsunuz nasıl konuşuyor?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Hayır hayır tanandır Ya

BAŞKAN - Sayın Koreli; karşılıklı konuşayalım lütfen meselim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Lütfen tanan.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden)- Sıra kimin adam konuş

BAŞKAN - Siz demin bunun bir anlayış içerisinde olduğunu söylemişsiniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Tanan.

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Sen onun avukatı mısın?

EMİN UZUN (Devanla) - Avukatıyım tabii.

BAŞKAN - Sayın Emin; lütfen bunu burda bağlayalım. Karşılıklı konuşayalım.

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Pendi kendini savunmaktayken aciz adam başkasını nasıl savunur?

EMİN UZUN (Devanla) - E, be kardəşim siz lâf söyleyen kürsüde kükrüyorsunuz.

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Adam şikâyetçi olmuştur
senin neyine?

BAŞKAN - Sayın Koreli.

EMİN USUN (Devanla) - O zaman sen de sus.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Koreli tamam.

İBRAHİM KORELİ (Devanla) - Adam şikâyetçi olmuş
senin neyine kalmış?...

EMİN USUN (Devanla) - Ben dinleyeceğim. Sen adamı şeye
alıyorsun. Ben dinlemek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Emin lütfen kesin burda.

NACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Rüzgâr altına
alıyor adamı.

BAŞKAN - Lütfen. Sayın Bakan devan edelim lütfen ve
bir daha karşılıklı konuşmayalım. Ekinize de söylüyorum.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Arkadaşın su kaynaklarının
azlığından, Hükümetin su kaynaklarına da oy kullanmak için ted-
birler almasından bahsetti. Aynı görüşteyiz. Kâh birleşmiş
Milletler kaynaklarını, kâh daha ülkenizin bütçe kaynaklarını
zorlayarak sulama konusunda gereken azami gayreti gerçekten
sarfediyoruz. Yayla Sulama Projesinin 1,000,000,000.- lira ile
bu ülke yokluğu içerisinde toprağa dökmüş, projenin birinci
etabını gerçekleştirmiş, sizin söylediğiniz gibi 7-8 kişi değil,
gerçi 15-20 kişi oldu ama...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden)- Olmadı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla)- Oldu oldu veyahut olmak üzere
Sayın Koreli. Cneali değil yani ama üzücü olan taraf şu ki bunu
vatandaşa anlatamadık. Vatandaş geç anladı bunu, geç anlıyor yahut
daha doğrusu daha değişik inkânlar kullanmak için belki bizi zor-
lanmaya çalışıyor ama üzücü taraf ikinci etabın Bakanlar Kuruluna
rağmen yani Tarım Bakanlığı olarak onlara bu geçtiğiniz sezon su
vermemeniz gerektiğine rağmen suya verdiğiniz için belki de vatan-
daş bu bahçe içi sistemlerine zorlanmadık.

İBRAHİM KORKMAZ (Devanla) - Olabilir.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Maşke zorlasaydıktana vatandaşın yanında olduğunuzu bir defa sahne göstermek için çaba sarfettik.

KEMAL EMİRSADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Yüksek faiz uygulamasının çarkı içerisindedesiniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - %24 faiz normaldir. Sayı Kemal Bey. Yani ne yapalım? %24'ten bir kuruş fazla alıyor söyle. Delayısıyla...

KEMAL EMİRSADE (Devanla) - Kaçabiliriz? Özel bankalardan borçlanarak durumda olan üreticiler var.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Delayısıyla...

BAŞKAN - Tamam Sayın Bakan, Devan edin.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devanla) - Delayısıyla hükümet eli bütün imkânları bu konuda sarfetmiştir ve sarfedecektir. T Donatımın yüklendiği bu projenin götürülmesi için bazı aks tarafımızdan tespit edildiği için idarî tedbirleri de alınmasını da heginiz biliyorsunuz. Eğer gene aksama devam ederse bazı tedbirler almaktan da kendinizi alıkoyamayacağız. Bu açıklıkla ifade etmek istiyorum.

Kontraktör konusuna gelince; doğrudur, emek sömürü yapmak isteyenler karşımızda bir blok olarak durmak istemiyorlar şimdi. Sayın Koreli henüz öyle söyledi, henüz böyle söylemedi. Biz kuruluşların güçlü hale gelmesinden yanayız, yani bunların karşı tutucumuz olmadı bugüne kadar. Ama emek sömürüsüne emek sömürüsü elmasın diye zaten biz de bazı tedbirler almamız zorundayız. Şu elimdeki listeye göre de 41 kontraktör. Çıplak müracaat etmiş ve yakında muhaveleleri yapılacaktır ve Çarşamba ile beraber esas Sayın Bakanın aldığı bizim de kendisine katkıda bulunursak sevinç duyacağımız birtakım işlerle kaçak işçi sorununu biz de istemiyoruz. Bunu Yeni Parti olarak muhalefette iken müteaddit defalar söyledi

Tedbirimiz de şu; kontraktör gelecek, bizimle mukavele imzalayacak, oraya bir not düşürecek, kaçak işçi yasaklanacak ve kontraktör Çalışma Bakanlığına gönderilecek, onun aldığı tedbirlere uyması sağlanacaktır. Biz Cypfruvex olarak bundan zevk duymuyoruz, bakanlık olarak bundan zevk duymuyoruz değerli arkadaşlarım. Biz de burada yürüyen vatandaşlarımızın ezikliğini hissediyoruz. Ama elimizdeki imkânları zorladığımızı düşünün ve birtakım tedbirleri alma gerekliliğini duyduğumuzu da lütfen kabul ediniz.

Şirketler konusunda Sayın Koreli'ye hak veriyorum. Ticaret Sanayi Bakanlığının aldığı tedbiri biz geçen sene burada yine söylemiştik ve gerçekten bizim zamanımızda alınmış bir tedbirdi. Hatta şunu ifade edeyim ki belki yasalara, belki tam da uymuyordu. Sayın Bakanın bazı şikayetleri olmuştu bundan. Uygulamaya çalıştık. Bu sene de tam uygulanıp uygulanmadığını, kimin ne kadar borcu olduğunu ben bilemiyorum. Sayın Bakan olsaydı herhalde size cevap verirdi, ama bu sene de yine üreticinin zarar görmemesi için bakanlık olarak, Hükümet olarak birtakım tedbirlere devam edeceğimizi ifade etmek istiyorum.

Ben Sayın Koreli'ye bu fırsatı verdiği için teşekkür ediyorum. Söyleyeceklerim şimdilik bunlardır diyorum. Beni dinlediğiniz için de ayrıca sizlere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakan Aytaç Beştaşlar.

Son gündem dışı konuşma istemi Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "BRT'de çeşitli usulsüz uygulamalar ve şeriat düzeni yayınları" hakkındadır. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti,
Meclis Başkanlığına

23 Ekim Cuma günü yapılacak oturumda "BRT'de çeşitli usulsüz uygulamalar ve şeriat düzeni yayınları" hakkında gündem dışı konuşma yapmak arzusundayım.

Durumu gereği için saygılarımla bilgilerinize sunarım.

Ergün Vehbi
Cumhuriyetçi Türk Partisi
Lefkoşa Milletvekili.

BAŞKAN-Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli üyeler; bu konu ile ilişkili olarak Meclisin tekrar karşısındayız. Her çıktığımızda da yeniden vurgulamaktan kaçınmayacağız. Eğer Hükümet bu konudaki aymazlığını, duyarsızlığını bu şekilde devam ettirirse bu konuyu biz daha bu gündem dışı konuşmalarla bu Meclise daha çok getireceğiz demektir. Aslında çok kısa süreli olan gündem dışı konuşma ile bugünkü konumu ile Bayrak Radyo Televizyon Kurumunu bu kürsüden yansıtmaya olanak yoktur. Önergeler verildiği gündem dışı konuşma yerine, bu kurumu tek başına ele alıp genel görüşme yapılması istendi. Ne yazık ki iktidarda olan partiler bu görüşümüze katılmadılar ve bize bu şansı, bu olanağı tanımadılar. Gündem dışı konuşma yapma gereğini bu nedenle sanırım daha çok duyacağız. Genel görüşmeyi reddederken hükümet temsilcisi olarak Meclisimiz hitap eden Sayın Bakan, konuya ilişkin kendilerinin de çok hassas olduklarını ve bu konunun özellikle incelenerek Meclise de bilahare bilgi verilmek üzere kendi aralarında Meclis dışında ama parti bünyesinde Ulusal Birlik Partisi bünyesinde bir komisyon kurduklarını söylemişti. Bu komisyondan da üzerinden bir seneye yakın zaman geçmiş olmasına

rağmen ne ses çıktı ne de seda. Neden? Çünkü bu kurumun yönetim takımını koruyan güçler herhalde bugün için artık Hükümetin çok çok üstündedir. Çünkü kendisinin de hoşnutsuzluk belirttiği bir kurum, Sayıştay raporları ile hemen hemen her hafta ve her ay bir yolsuzlukla, bir usulsüzlükle itham edilirken tedbir alınamıyorsa buna başka teşhis koymaya olanak yoktur. Elimde 11 Ağustos 1986 tarihli Sayın Özer Berkem'in, BRT Müdürü Özer Berkem'in bir açıklaması var. Çok kısa olarak bir-iki cümlesini okumak istiyorum. Diyor ki; "Bilindiği gibi basında son günlerde Kurumumuzu hedef alan, mesnetsiz ve seviyesiz birçok suçlamalar yapılmaktadır." Böylece devam eder. "Şu veya bu şekilde Kuruma karşı mücadele bayrağı açanlar, yasaları aşamayınca bu kez de BRT Kurumuna emek vermiş çalışanlarını hedef almakta ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti basınında kara bir leke olarak kalacak çirkin yakıştırmalar yöneltmektedirler" ve bu açıklama böylece devam eder. Tarih; 11 Ağustos 1986. BRT Kurumu ...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Şımardı adam artık.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bayrak Radyo Televizyon Kurumu pek Sayın Genel Müdürü Özer Berkem'i böyle bir açıklamaya sevkeden olay o dönemlerde neydi?... Sayın milletvekillerinin hafızalarını yormalarını rica edeceğim. Ağustos ayından bir ay önce yani Temmuz ayında, 1986'da milyarlık bir ihale yapılmıştı ve bu milyarlık ihalenin gerek karar alınma aşamasında, gerek daha önceki aşamalarında birtakım usulsüzlüklerle malul olduğu basına ve Meclise, -Meclise yansıtılmamıştı ama Meclise mensup bazı milletvekillerine- yansımıştı. İşte basına hem bazı milletvekilleri aracılığı ile, hem de bazı basın mensupları aracılığı ile bu milyarlık ihale konusu o dönemde Temmuz ayı sonlarında yansıtıldı ve konunun denetlenmesi istendi. Yani özel olarak yapılan birtakım ihbarlar, birtakım anlaşmalar ortaya getiriliyor ve denetim isteniyor.

Bunun öncülüğünü de bazı milletvekilleri gerçekleştiriyor. Ama pek Sayın Özer Berkem yüzüğü ile hesap vermeye hazır: diyecek yerde bu girişimleri, bu denetim için yapılan girişimleri bir ay sonra yaptığı açıklama ile kara bir leke olarak niteleyebilmekteydi. Buna rağmen, işte size okuduğum bu açıklamaya rağmen Hükümet yine de alması lazım gelen, alabileceği birtakım tedbirleri ne yazık ki almamıştır. Meclisin de devreye girmesini önlemiştir. Arkadan ne oldu? 11 Ağustos, 1986'dan hemen sonra devreye Meclise karşı sorumlu olan Sayıştay girdi ve Sayıştay çarşaf çarşaf o bir milyarlık ihale yolsuzluğu hakkında raporlar hazırlayıp Meclise sundu. Yani kara bir leke veya çirkef birtakım suçlamalar denen olaylar Sayıştay raporları ile bizzat tesbit edildi, saptandı, delilleri ile Meclise gönderildi. Hemen arkadan oldu bu olay ve yir üzerinden bir seneden daha fazla bir zaman geçmiş olması rağmen ne yazık ki Meclise karşı sorumlu olan Sayıştayın bu raporları da hala sonuçlandırılmamıştır, hala üstesinden gelinememiştir ve ne yazık ki raporlarda bahsedilen usulsüzlükler çözüme ulaşmadan o milyarlık ihale yürümüştür ve o mallar da bu ülkeye, bu memlekete gelmiştir. Arkadan ne olmuştur? ihale yolsuzluğunun arkasından Meclise başka birtakım usulsüzlüklerin Sayıştay raporları yine gelmiştir ve Sayıştayca işte kurum kendi yasalarını çigneyerek örneğin bir mevkiye 6 yıllık tecrübe veya bazı başka koalisyonlar gerektiren mevkiye 2 yıllık, sadece tecrübesi olan ve o nitelikleri haiz olmayan kişiy atadılar. Bu usulsüzdür, bundan dönülmelidir diye Sayıştay yeni yeni usulsüzlükler buldu, raporlar hazırladı, onları da Meclise yolladı. yine aynı dönemlerdedir. Ne yazık ki bu da sonuçlandırılmadı ve hala o kişiler, o makamları muhafaza etmektedir. Neden? Çünkü aynen basına ve milletvekillerine yolsuzlukları gündeme getiriyor diye bize çirkef atıyor, diyen BRT pek Sayın Müdürü, Sayıştayın Raporlarını da kendi adli müşaviri, kendi hukuk müşavirinin verdiği görüşler ışığında redâetmekte bir sakınca

görmemiştir. Yani bu genel müdür Sayıştay raporlarını Meclisin de yüzüne fırlatırcasına. Çünkü değerli arkadaşlarım dikkatinizi çekiyorum, Sayıştay'ı koruyabilecek, arkalayacak tek müessese Meclistir. Sayıştay Meclise karşı sorumludur ve bu Sayıştayın hazırladığı raporları BRT müdürü Özer Berkem reddetmektedir. Ben bu uygulamaları sürdüreceğim diyebilmektedir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; arkadan ne oluyor? Arkadan yine bu kürsüden çok yansıtılmış olan ve basına da geçmiş olan başka usulsüzlükler, yolsuzluklar ortaya çıkıyor. Kaset yolsuzlukları, kaset alımındaki yolsuzluklar. Bunların hesabı verilemiyor ve yazılan cevaplarda da işte ...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Dostlar yaptı bu işi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Dostlar aracılığı ile Roma'dan, Paris'ten, Londra'dan biz kasetler getirtmek mecburiyetinde kaldık. O listeleri inceliyoruz ve görüyoruz ki sadece Londra'dan, Paris'ten veya Roma'dan değil Ürdün'den bile Bayrak Radyo Televizyon Kurumu kaset getirtmiş. Kimin aracılığı ile?

NACİ T. USAR (Devamla)- Abdülmennan.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Abdülmennan isimli bir gerici, bir şeriatçı, bir karanlık düşünceli, Atatürk ve demokrasi düşmanı kişi aracılığı ile ve ne yapıyor bu kişi? Aynı zamanda kendisine Bayrak Radyo Televizyon Kurumunda yayın kuşağı verilmiş ve saatlerce her hafta, her ay evlerimizin içerisine kadar bu kişi sokulabilmiş o dönemde. Bu da tespit ediliyor, araştırılıyor, soruluyor. Hiçbir denetim, konuşmalarında bir karanlık düşünceli gericinin, ekranlardan veya radyo mikrofonlarından yaptığı konuşmalarında en ufak bir denetim olmadığı, hatta ne

konuştuğunun dahi bilinmediği ortaya çıkıyor. Bütün bunlar olurken de demin söylediğim gibi milyarlık Ampex ihalesi de Meclisin müdahalesine rağmen yürütülüyor. Meclis devreye girsin diye çok çağrı yaptık. Sayıştay raporlarını incelesin, gündeme alsın diye çok çağrı yaptık, çok istek bulduk. Bir türlü 1987 yılı Haziran'ı içerisinde ancak gerçekleşen ilk toplantıdan önce konuyu gündeme getiremedik. Ama o dönemde ne oldu biliyor musunuz değerli milletvekilleri? Meclis komisyonları tam olayı ele alacak, Haziran ayında ilk toplantısını yapacak, Haziran'ın 22'sinde ilk toplantısını yapacak. O sıralarda bilgimize başka bir olay geliyor. Nedir bu olay? BRT Genel Müdürü dahil kalabalık bir ekip eşleri ile birlikte, eşleri ile birlikte dikkatinizi çekerim İsviçre'de seyahate çıkmışlar. Ne var diye altı eşleniyor. İsviçre'de bir seminer varmış, o arada giden ekip eşlerini de almışlar, gitmişler. Tabii ki böyle bir seyahat olanağının nasıl sağlandığını araştırırken görüyoruz ki bu davet o şaibeli milyarlık ihalede ham hum yapan Ampex Şirketi tarafından yapılmış değerli arkadaşlarım. Meclis, ele alırken konuyu daha komisyon da sonuçlandırmamışken bu işleri reddeden BRT Genel Müdürü yanına bir başka takımı dahi alarak bu Ampex'in daveti ile İsviçre'de geziyor tozuyor, yiyip içiyor, o arada bir de seminere katılıyormuş. Bunu işitiyoruz.

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- O da kılıfı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Evet. Kim yapıyor bunu, neden yapıyor? Açıyoruz bir gün gazeteyi. Halkın Sesi'nde bir manşet. Acaba milyarlık ihalenin diyeti mi ödeniyor diye, Ampex Firması tarafından. Gerçekte böyle midir, değil midir? Bu umut ediyorum ki Meclisin komisyonunda

görüşmesi devam eden raporlar sonucunda ortaya çıkar. O ilk toplantıda, ikinci toplantıda biz bu konuyu komisyon toplantısına katılan Özer Berkem'den sorduk. O komisyon çalışmalarının gizliliğine ilişkin herhangi bir karar almış değildir, ya da raporlarının, ya da zabıtlarının açıklanmamasına ilişkin herhangi bir karar almış değildir. Yakında da biz bunları basında da yayınlamaya başlayacağız. İşte o zabıtlardan sadece bir-iki sayfalık kısmını bu Ampex daveti ile ilişkili olan kısmını kısaca zabıtlara geçirttirmek üzere okumak istiyorum. Soruyoruz komisyonda: "Bu Ampex seyahati nasıl yapıldı, hangi amaçla yapıldı?" Sayın Özer Berkem yanıt veriyor ve diyor ki; "Evet. Yalnız şöyle bir teklif gelmiştir. Bizim, biliyorsunuz Ampex'le 17 bilet için anlaşma vardır. Dedik ki bu biletleri ben ödeyeyim, biz de bunu Yönetim Kuruluna getireceğiz ve biz bunu da Ampex'e ödettirmek için Yönetim Kurulu derse, yok demezse biz ödeyeceğiz. Derse ki yok ödesin Ampex, artık yönetim kurulu kararına bağlı bir olay" diyor ve devam ediyor. "Hangi tarihler için Ampex'ten davet aldınız?..." deniyor. 1987 ve 1988 için de davetin kapıda olduğu yine o cevaplardan anlaşılıyor. Devam ediyor ve sorulara verdiği yanıtta bir yerde Sayın Berkem şunu söylüyor. "Evet bunu diyor ki -yine Ampex Firması diyormuş ki- 17'dir ama 19 da yapabilirim veya 20 yapabilirim" diyor. Aynen içinden okuyorum. Ne iyi bir firma bu. Ne mükemmel bir firma. İsviçre'deki geziye gidecek olan BRT Müdürünü, yönetim kurulu Heyetinin biletlerini daha önce yapılmış olan -ki bilgimize gelmemiştir, komisyonun da halen bilgisi yoktur- anlaşma çerçevesinde 17 davet şeklinde koyduğu davet miktarını, gayet rahatlıkla 19 yapabilmemiş, 20 yapabilmemiş. Bu

nedenlerle gayet rahatlıkla el kol sallanarak biniliyor tayyarelere ve İsviçre'ye bu Ampex Firmasının ödediği veya ödemeyi taahhüt ettiği diyet çerçevesinde gidiliyor. Ne zaman oluyor bu? Halen şaibe altındaki bir milyarlık BRT cihaz alım ihalesi çözüme ulaştırılmadan. O kadar saygısızca, o kadar Meclisi ciddiye almamazlık tavrını takınarak bunu yapmaktan Sayın Genel Müdür hiçbir sakınca görmüyor. Ve devam ediyor. "Bütün firmalar da bunu yapıyormuş, ama biz tabii cevap vermedik. Dedik ki götürelim yönetim kuruluna çünkü böyle bir avantaj vardır, şimdi yarın diyebilirler niye siz bunu kabul ettiniz? Biz dedik tabii". Farkında olunmasaydı bu söylenmeyecekti ve kapanıp da gidecekti.

Değerli Meclis üyeleri; bütün bu olaylar oluyor da bitiyor mu, iş külleniyor mu? Hayır. Devam ediyor. Tabii ben inanmak istiyorum ki, ısrarla komisyon çalışmaları da iktidar partilerince engellenmeyecek ve hala umut içinde bir sonuca varmak üzere bu ihale konusunda ve Sayıştay Raporları hakkında bir sonuca varmak üzere çalışmalarımıza devam edeceğiz. Bunları görüşmeye başladık. Yeni yeni olaylar ortaya çıkıyor. Daha önce 6 yıl deneyim gerektiren yere, 2 yıllık deneyimi olanların pervasızca atadıklarını öğrendik Sayıştaya karşı çıkmalarına rağmen. Raporlarının yüzüne fırlatıldığını öğrendik. Sonra neler çıkıyor? Bir bakıyoruz ki Bayrak Radyo Televizyon kurumu kadrosunda Abdülmennan efendiden sonra yeni bir zat-ı muhterem daha yayın kuşağı almış İngilizce ve İsveççe yayın yapıyor.

Kim bu zatı muhterem? Kıbrıs Türklerini çok seven, Kıbrıs Türklerinin hasretine dayanamayıp taa İsveç'lerden kalkıp gelip KKTC'ye yerleşen ve KKTC'nin, Kıbrıslı Türklerin davasını da dünyaya duyurabilmek için çaba sarfeden ve bu uğurda da saatler boyu Bayrak Radyo Televizyon Kurumundan yayın kuşağı alabilen, İsveç'in istihbarat örgütünden atılmış bir zatı muhterem. Arkasından bu bilgiler geliyor. İsmi de sizlere biraz sonra sunacağım.

BAŞKAN - Sayın Vehbi Bey; konuşma süreniz dolmuştur.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Başka konuşmacı olmadığına göre 10 dakika uzatabilirsiniz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan; kısa bir süre daha verebilirseniz eğer sözlerimi toplayayım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Sayın Ergün Vehbi'ye 10 dakika daha verebilir miyiz? İtirazı olan var mı? Uygundur. Devam edin efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Meclise, basına da yansımış olan teleksi aynen sunacağım. Bu teleks geliyor çok sonra, bizim bilgimize kadar geliyor ve biz bunu basına yansıtıyoruz. Ama bu teleks doğrudan bize gelmiş değildir. Bu teleks, yetkililere de gitti ve bu kişinin, bu zatın adının Bertil Wedin olduğunu teleksten de öğrendiğimiz zatın İsveç İstihbarat Servisi SAPO'da çalıştığını ve oradan ırkçı, faşist düşüncelerinden dolayı, İsveç'in politikasına uymayacak biçimde Güney Afrika'nın ırkçı politikasını destekleyen bir istihbarat ajanı olduğu için atılmış bir kişi olduğunu öğreniyoruz.

NACİ T. USAR (Devamla) - Dünyanın en gerici merkezleri ile ilişkileri...

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Bize uydu.

.../334.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bize uydu. Bağrını açtı. Özer Berkem arkadaşımız, kimin talimatı ile bilemiyoruz. Hangi gerici mihraklar bu talimatları vermekte ve bu kişileri arka çıkarmaktadır? Onları da bulacağız ve emin olun ki isim isim de yayınlamaktan hiç çekinmeyeceğiz. Kim ne söylese söylesin. İsveç'te, kendi ülkesinde, kendi istihbarat örgütünde ırkçı, faşizan düşünceleri yaymaya çalıştığıнын saptanması üzerine atılan Bertil Wedin adındaki zat, bugün bizim Bayrak Radyo Televizyon Kurumunda sarhoş sarhoş, çoğu zaman da sızmamak için orda dürtüklenererek konuşma yapmakta ve KKTC'yi ve toplumumuzu tanıtmaya çalışmaktadır. Başkanlığa gazetede yansımış olan bu teléksi veriyorum. Zabıtlara geçmesi bakımından. Yine hiçbir şey yok. Ne bir ret yanıtı, ne bir tekzip yanıtı gelmiştir, ne de bir tedbir alınmıştır. Hiçbir tedbir de alınmamıştır. Tuhaf olan, asıl tuhaf olan da odur.

Değerli arkadaşlar; bununla bitti mi? Yine bitmez. Bitmesine olanak yoktur. Çünkü bugün Bayrak Radyo Televizyon Kurumu içerisine çöreklenmiş, gerçekte devlet memurluğu yaptığı intibahı vererek siyasal bir mücadeleyi sürdüren bir çekirdek vardır. Rabita ile İsveç İstihbarat Örgütünden atılan, muhtemelen de CIA ajanı olan, herhalde oradan atılacak olanı CIA'nın desteklemesi gereken kişileri koruyan.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Güney Afrika politikasından bile...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hem Rabita ile, Suudi Arabist la ilişki içindedirler, hem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde İslam Cemiyetini müstereken kullanmaktadırlar ve evlerimizin içerisine en gerici propagandaları, en faşist, ırkçı yöntemle sokmaya çalışmaktadırlar. Hükümetin dışında, Hükümetin üstünd artık devlet memurluğu değil, siyasal bir mücadeleyi ısrarla sürdüren bir Bayrak Radyo Televizyon yönetimi vardır.

TARIM VE ORMAN BAKANİ AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Emi yok diye böyle konuşuyorsun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bunu yatsımaya olanak yoktur. Sayın Bakan. Biz açıkça söyleyelim ki; hiç kimsenin dinine, imanına karışan veya karışmak isteyen bir parti değiliz. Herkesin inançları, vicdani inançları, dini inançları kendi ile ilgilidir ve Anayasamız ve yasalarımız tahtında da garanti altına alınmıştır. Ama biz başkalarının inançlarına, başkalarının dini düşüncelerine karışmazken, bekliyoruz ki aynı saygıyı bize bu Devletin anayasal bir kurumu olan Bayrak Radyo Televizyon Kurumu da gösterebilir. Eğer bizim anayasal çerçevede başkalarının vicdanına karışma hakkımız, yetkimiz yoksa ki bunu kabul ediyoruz ve saygılı da davranıyoruz, saygı duyuyoruz, Rabıta'nın adamlarını alıp da Bayrak Radyo Televizyon Kurumu içerisinde dine yeniden yayın kuşağı vererek bize yönelik şeriat propagandası yapma hakkına da hiç kimse sahip değildir. Önemli olan bunun önlenmesidir. Bunun Hükümet tarafından da, yetkili diğer kurumlar tarafından da önlenmesidir. Son marifet Abdülmennan'ın yerine bu kez yerli Rabıtacı bir kişiyi Suudi Arabistan'dan ayağının tozu ile gelmiş olan Hüseyin Ateşin'i aldılar ve ona yayın kuşağı verdiler ve Rabıta ile ilişkisi kesin olan, Rabıta ile ilişki içinde olan ve yüz binlerce Sterlin yardım alıp bunu kendi maksatları doğrultusunda harcadığı sabit olan Kıbrıs Türk İslâm Cemiyetinin kurucusu ve faal üyesi olan Hüseyin Ateşin Beyefendi bugün için halkımıza din ve ahlak konuşması adı altında resmen siyasal amaçlı konuşmalar yapmaktadır. Onun yaptığı konuşmaların din ve ahlakla hiçbir alakası yoktur. Hiçbir kimsenin anayasal güvencesi altında olan siyasal partilere veya siyasal partilerin taşıdığı ideolojilere, fikirlere hücum etme yetkisi yoktur. Vardır, çıkar bir parti kurar, şeriatçıyım der, dini temellere dayalı bir parti kuruyorum der, halkıma bunun propagandasını yapacağım der, bizim gibi yollara düşer, köylere gider, nasıl ki biz sol propagandayı ısrarla halkımıza götürmeye çalışıyoruz, onları ikna etmeye çalışıyoruz ve ne yazık ki bırakın saatler mertebesinde, bırakın dakikalar mertebesinde, saniyeler düzeyinde bile şu Devletin kurumu olan Bayrak Radyo Televizyon Kurumundan istifade edemiyoruz. O da çıksın partisini kursun ve siyasal görüşlerini o parti çerçevesinde savunmaya çalışsın. Eğer halkımız alıp onu baş tacı edecekse, biz de bunu birlikte görelim.

NACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Oyle bir partiyi de kuramaz zaten.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Evet tabii. Din temeline, şeriat temeline dayalı bir partiyi kurma yetkisi de anayasa olarak tabii ki yoktur. Ama parti kurmasını bile önleyen Anayasamıza rağmen rahatlıkla çıkıyor ve İslâm Devletini savunuyor, dikkatinizi çekiyorum.

NACI T. USAR (Devamla) - Şeriat düzeni.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Bayrak Radyo Televizyon Kurumundan sağın, solun, Avrupa'nın kendine özgü tasnif usulleri altında ve bu sağın, solun demode fikirler olduğunu tek kurtuluş yolunun İslami düşünce olduğunu söylüyor. Sağ partileri de, sol partileri, orta partileri de bir kaleme silebiliyor ve Devletin bir yayın organından tek düşüncenin İslami düşünce olduğunu, bu İslami düşünce çerçevesinde faaliyet gösterecek bir devlet de gördüğünü rahatlıkla açıklayabilmektedir. Sorarım size değerli arkadaşlar, İslami... Efendim?

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)-
Son konuşmasında mı söyledi bunları Sayın Ergün Vehbi?
Ne zaman söyledi?

NACI T. USAR (Devamla) - Ben de dinledim.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Bu konuşmasını 2 Ekim 1987'de Bayrak Radyo Televizyon Kurumununun 18.30'daki yayın kuşağında Din ve Ahlak Konuşması adı altında yaptı ve aynen şöyle dedi:

.../337.

"Batı dünyasının sosyologları fikir sistemlerini sağ ve sol diye iki belli başlı grupta toplarlar. Bunlardan sağcılık tutuculuğu, dindarlığı, ırkçılığı, milliyetçiliği temsil eder diye tanıtılır. Solculuğu ise, duruma göre devrimciliği, hümanizm denen bir nevi inançsızlığı, liberalizmi veya evrenselliği temsil ettiği ifade edilir. Düşünce sistemimizi..." devam ediyor, tabii ben biraz kesiyorum. "Batının kendine özgü tasnif usullerine göre etiketlenilmeye teşebbüs çelişkisini de taşır diyor bunlar altında. İşte bu çelişki halen cemaat olarak içinde çarpındığımız fikir karmaşasının bir temelini oluşturmaktadır."

Açık ve nettir konuşması ve bunu... Efendim?

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Bunu UBP'ye de söylüyor.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - UBP de dahildir yani. Hepimize söylüyor ve devam ediyor. İslâm dini insanı muhtelif fikir sistemlerinde görüleceği gibi...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Ben üstüme almıyorum.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hafife almayın, hafife almayın da ciddidir bu iş.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Değerli arkadaşlarım; devam ediyor konuşma. "İslâm Dini insanı muhtelif fikir sistemlerinde görüleceği gibi, ne doğuştan günahla lekelenmiş, ömür boyu bu günahın damgası altında ezilmeye mahkûm bir mahlûl ne belli senelerle tahdit edilmiş bir hayatı olan ruhun temsiliyeti, bir hiçe dönüşecek sıradan bir canlı, ne de üretim tüketim denklemleri içerisinde bir ekonomik faktör diye telâkki eder" diyor. Ve devam eder, bu konuşmasını da Sayın Bakana da veririz.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Alsın kendisi

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) Alırız tabii.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Verirlerse. Bakar bulamazlar. Bulamayabilirler.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Bulamayabilirler

ERGEN VEHBİ (Devamla) - Biz şeyde de yayınladık.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Yenidüzen'de yayınlandı efendim.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - "İslâma bağlanış" diyor. "Bizlerin de batı sistemlerinin etiketlerine rağbet etmeden kendi düşünce sistemimizi öğrenmemiz, hayatımızı bu sistemlere göre tanzim etmemiz herhalde en doğru davranış tarzıdır." Çözümü de bulmuş.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Kendi kendini övsün.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Evet. Siyasal çözümü de İslâmi felsefesi olarak ve İslâmî herhalde şeriata dayalı, herhalde bugünkü düzene değil, İslâmî şeriata dayalı bir devlet düzenini bizim Bayrak Radyo Televizyon Kurumundan pervasızca savunabilmektedir. Ne oldu? Yayınladık, yazdık. Nerde tedbi

Hâlâ tedbir yok. Hâlâ tedbir yok ama bugün elimize geçen bir Sayıştay Raporu var. Lütfen Hükümet mensupları, hiç olmazsa buna ses verin. Bu Sayıştay, bu Meclisin kurduğu, başına bir başkan, yönetim kuruluna da üye atadığı bir müessesedir. Eğer biz Sayıştay'ı başka bazı kurumların müdürlerinin veya yöneticilerinin şamaroğlanına dönüştürmesini istemiyorsak, derhal tepki göstermek ve bu kurumun pek Sayın Müdürüne de o kurumun başından yolu göstermek zorundayız. Denebilir ki Hükümetin böyle bir yetkisi yoktur. Evet, doğrudan doğruya belki alma yetkisi yoktur ama, atama usullerine göre ordan çekme yetkisi de vardır. Kaldı ki Hükümetin temsilcisi de yatmaktadır Bayrak Radyo Televizyon Kurumu Yönetim Kurulunda. Eğitim Bakanlığının pek sayın Atatürkçü, lâik devletin Eğitim Bakanının Müsteşarı, Yönetim Kurulunda temsilcidir. O ne yapmaktadır? Güvenlik Kuvvetlerimiz her konuşma yaptıklarında ne denli Atatürkçü olduklarını vurgularlar. İnanmak isteriz ama bunu eylemleri ile göstermek mecburiyetindedirler. Güvenlik Kuvvetlerinin de bu şariat düzenini bu memlekete getirmek isteyen Bayrak Radyo Televizyon Kurumunun Yönetim Kurulunda temsilcileri vardır ve onlar da susmaktadır. Bakın ne diyor Sayıştay son Raporunda. Bugün geldi elimize. Ben bu konuşmama bunu dahil etmeyecektim ama eğer edilmezse, çok büyük hata ederiz. Sayın Özer Berkem'e bir rapor yazıyor Sayıştay Başkanı ve diyor ki: "Emekliye ayırdığınız bir zat-ı muhterem, Kurumdan 5 küsur milyon lira fazladan para almıştır. Bu parayı derhal teslim etmesi gerekir." Bunu yazıyor, saptamaları var, 21 Ekim 1967 tarihinde tekrar yazıyor.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - 1967 değil, 1987 olacak.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, 1987. Özür dilerim. BRTK Müdürü Sayın Özer Berkem, 9.10.1987 tarihinde Sayıştay Başkanlığına şöyle bir yazı yazıyor ve diyor ki;

"Konu yazınız 13 Temmuz 1987 tarih ve 1194/84 sayılı yazınız ışığında tetkik edilmiştir. 1 Temmuz 1987 tarihinde Kurumumuzdan emekliye ayrılan Neşet Erkman'ın emeklilik menfaatlerinin hesaplanması, dosyadaki evrak ve beyanlara göre yapılmış ve dairenize tetkik ve denetim için dosya ile birlikte sunulmuştur. İlgili dosyadaki evrak ve Neşet Erkman'ın beyanları tarafımızdan düzenlenmemiş, tümü de resmi evraklardır. Kurumumuzun Sayıştay Başkanlığına yanılgiya düşürecek herhangi bir yazısı da olmamıştır. İlgili dosya Bakanlığınızda özellikle tetkik edilip denetlendikten sonra 1194/84 sayılı 13 Temmuz 1987 tarihli yazınızla Neşet Erkman'ın emekli hesaplamaları şu sayılı Emeklilik Yasası altında denetiminin yapıldığı ve doğru bulunduğu beyan olunmaktadır. Her halükârda Neşet Erkman'ın ilgili beyanları ve evraklar yeniden tetkik edilerek, emeklilik menfaatleri yeniden hesaplanacaktır. Ancak, buna rağmen 29 Eylül 1987 tarihli yazınızın ve BRT Kurumunun size yanıtıcı veya yazı verdiği iddianızın 13 Temmuz 1987 tarihli yine kendi yazınızla bağdaşmadığını ve her iki tarihli yazılarınızın tutarsız ve abes iddialarla çelişkili olduğunu vurgulamakta yarar görmekteyim." diyor.

Değerli arkadaşlarım; dikkatinizi çekiyorum. Bayrak Radyo Televizyon Kurumu Meclisin denetiminde olan Sayıştay Başkanlığına yazmaktadır bunu. Türkçesi nedir? Yeniden benim bana usulsüz diye gönderdiğiniz Raporunu yüzüne çalıyor ve abes ve tutarsız iddialarla dolu kabul ediyorum. Sayıştay Başkanı Meclise bunları gönderirken, Meclisten tedbir istemektedir. Sayıştay Başkanlığı bu yazıyı kabul etmemiştir. Üzeri de iade kararı yazar, yazıyı almadığını, çünkü kendisine hakaret taşıdığını söyleyerek yazıyı iade etmiştir. Buna rağmen Sayın Özer Berkem bu açıklıkta Sayıştaya Raporunu iade etmektedir. Sayıştay kendi Raporunda ne diyor?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Arkasında Anayasanın yetkilendirmediği güçler vardır efendim. Anayasa dışı, gizli iktidardır arkasında Ozer Berkem'in. Ne Kenan başa çıkabilir, ne Salih Coşar başa çıkabilir, ne bir başkası, o kadar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayıştay'ın yazısı şudur değerli arkadaşlarım. Bitiriyorum Sayın Başkan, sabrınıza sığınarak bunu da şey edeyim.

BAŞKAN - Sabrediyoruz efendim. Lütfen konuyu bağlayın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) -

9 Ekim 1987 tarih ve BRTK 0.50, 051/310/87 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızın gerek içerdiği ifadeler, gerekse güzel Türkçemizi çirkinleştirecek ölçüdeki yazım yanlışları göz önüne alındığında, hangi ruh haleti altında kaleme alındığını anlamak mümkün olamamıştır. Anılan yazıda kullanılmış olan ifadeleri yanıtlamak veya tanımlamak, temsil ettiğim Kurum açısından olası değildir. Tanımlamamızın veya yanıtılmamızın olası olmadığı ifadeler içeren bir yazının Sayıştayca kabulü ve arşivlenmesi de düşünülemez. Bu itibarla ilgide kayıtlı yazınız, konusunu oluşturan 29 Eylül 1987, 5 Ekim 1987 ve atıfta bulunduğu 13 Temmuz 1987 tarihli yazılarımızla birlikte yalnız ülkemize değil, dünyaya ses veren bir Kurum sorumluluğunu taşımanın gerektirdiğine inandığımız soğukkanlılıkla değerlendirilmesi dileği ile iade edilir" diyor. Yani 1,000,000,000'lık ihalede olduğu gibi, Sayın BRT Yönetim Kurulu Başkanı ve Kurum Müdürü Ozer Berkem yine Sayıştayla karşı karşıyadır ve yine kamuoyu önünde bu Kurumla çatışmaktadır, bu Kurumun değerlendirmelerine yüz vermemektedir. Bu Kurumun Meclisin denetimindeki

Sayıştay raporlarını hasıraltı etmektedir. Hükümete tavsiye ederim, okuyunuz. Sayıştay Başkanı yazdığı mektuplarda diyor ki "Evet, biz filânca tarihte, Temmuz ayı içinde emekli olacağı sıralarda Meşet Erkman'ın dosyasını inceledik, uygun bulduk ve size emekliliğinin uygun olduğunu yazdık. Ama bu emeklilik gerçekleşirken, Sayıştaya sunulan bilgilerde tahrifat yapıldığı ihbarı geldi." diyor, Sayıştay Başkanlığı, ki çok doğal olarak Sayıştay da bu ihbarları değerlendirmek üzere görevini yaparak dosyayı ikinci defa isteterek incelemede bulunmuştur. Gerçekten de Sayıştay o dosyaların içerisinde tahrif edilmiş, yalana dayalı bazı beyanlar bulmuş ve o beyanların sağladığı 5,000,000 liralık ek çıkmanın Maliyeye behemehal iadesini istemiştir. Olay budur. Olay böyle olmasın rağmen ve Kurum Müdürüne bu bilgi verilmiş olmasına, yazılmış olmasına rağmen, Kurum Müdürü Sayıştayı abesle iştigal eden bir müessese olarak itham etmekte ve gereğini yine yapmamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Polis ve Savcılık ne yapıyor acaba?

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Polis de, Savcılık da Sayıştayın bu raporları çerçevesinde sanırım ki bugün ülkemizin geldiği konumda UBP'den iş'ar beklemektedir.

Çünkü özel kurum kaldığına ben şahsen inanmıyorum. Niye acaba hükümet bu kadar yolsuzluğa, bu kadar usulsüzlüğe rağmen halâ Bayrak Radyo Televizyon Kurumunun yönetimi üzerine gidenenektir? Şeriat düzenine ulaşan yayınların bu kurumdan yapılmasına göz yumulabilmektedir. Buna anlaya olanak yoktur. Ayrıca Savcılığı da, ayrıca polisi de Sayıştayın bu raporları ışığında kendi kendine bazı konularda yaptıkları gibi, kendi kendine tarakete geçmeye ve tedbir almaya çağırıyorum.

Sabırla dinlediğiniz için saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergün Vehbi.

Sayın milletvekilleri; böylece gündem dışı konuşmalar tamamlanmıştır. Şimdi sizlere bir ek sunuşa olacaktır. Bu sunuş odayınıza sunulacaktır. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis grubunun komite üyelerini yeniden belirlemeklerine ilişkin yazısıdır. Lütfen okur musunuz?

HATİP -

" 23 Ekim 1987

Muzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

Sosyal İşler Komitesi Üyesi Ferdi Sabit Soyer'in Dilekçe Komitesi Üyesi, Dilekçe Komitesi Üyesi Ergin İlkteç'in ve Sosyal İşler Komitesi Üyesi olarak görevlendirdiğinizi katınıza duyurur, gerekli işlemin yapılmasını dileriz.

Ozker Özgür
Cumhuriyetçi Türk Partisi
Grup Başkanı."

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri: bunu odayınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?...Yok. Çekimsiz?...Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; gündeminizin 1'inci maddesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. 2'nci ve 3'üncü kısım görüşülecek konu olmadığından, 4'üncü kısım, Sorulara geçiyoruz. A: Sözlü Soruya dönüştürülen Yazılı Sorular.

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin Bayrak Radyo Televizyon Kurumu ile ilgili Yazılı Sorusudur. Bunun yanıtlanması gerekmektedir. Lütfen yanıt varsa Sayın Bakanın okumasını rica edeceğim. Yok mu? Sözlü Soruydu, Yazılı Soruya dönüştü ve bugün yanıtlanması gerekmektedir. Sayın Bakan hazır değil ve yanıtı da yoktur.

İkincisi; Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın, Puan Alım Satım İşlemleri ile ilgili Yazılı Sorusudur. Bu da Sayın Bakan tarafından yanıtlanmalıdır.

Buyurun Sayın Bakan.

İSMAİL BAŞANI ÇAY FADIL DEMİRCİLER - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın sözlü soruya dönüşen 97/2/87 sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili yanıtınız şöyledir:

1. Yüksek Mahkeme'nin kararı ile puan alım satımını Yasaya aykırı olduğu belirtilmesinden sonra, hiç şekil ve usulde Tapu ve Zafastro Dairesizce puan devir işlemleri yapılmıştır.
2. Görev süresi içerisinde ve bugüne kadar Yüksek Mahkeme'nin kararına uyulmuş, yukarıda da belirtildiği üzere hiçbir şekil ve usulde puan devir işlemi yapılmamıştır.
3. Satın alınan puanlara dayanılarak hak talebinde bulunan kişilerin bu talepleri, Yüksek Mahkemenin kararı doğrultusunda işleme konulmuş ve böyle puanlara dayanan karardan sonra işlem yapılmıştır.

4. Yüksek Mahkemenin puan satışını yasaklayan kararından evvel satın alınan puanlara karşılık verilen taşınmaz mallar için puan kullanılmış, ancak karardan sonra böyle puanlar işleme konmamıştır.

Bilgilerine saygılarımla arz ederim.

BASKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Onay F. Demirciler. Böylece Sözlü Sorulara sıra gelmiştir. Sözlü Sorusu olan varsa lütfen...Evet sözlü sorusu olan var mıdır?... Yoktur.

Sayın Milletvekilleri; gündeminiz böylece tamamlanmıştır. Gelecek Birleşim 30 Ekim 1987 Cuma günü sabah saat 10.00'da yapılacaktır.

GÜNDEM:

- I. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.
- II. Özel Gündemde Yer Alacak İşler.
- III. Seçimler ve Cylanası Yapılacak İşler.
- IV. Sorular.
- V. Genel Görüşme ve Meclis Araştırması:
 1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın sunmuş olduğu "Genelde Marenkiye Sektörü, Özelde ise Cypfruvex Uzerinde Cynanan Cynanlar ile ilgili Genel Görüşme Açılması Energesinin Cngörüşmesi.
- VI. Görüşülecek Tasarı ve Eneriler ile Komitelerden Gelen Diğer İşler:
 1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Milletvekilleri Sayın Ozker Ozgür ile Sayın Mehmet Civa'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılmasına ilişkin Özel Komite Raporu.

Birleşimi kapatıyorum, teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.00

DCNEM: I

YIL: 3

CUMHURİYET MECLİSİ

GÜNDEMİ

4. DÜŞÜNCE BİRLEŞİMİ

23 Ekim 1987, Cuma

Saat: 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULU SUNUŞLARI.
- II. CEZEL GÜNDEMİNDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE CYLAĞI YATILACAK İŞLER.
- V. SORULAR.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN DİĞER İŞLER:
(1) Cumhuriyetçi Türk Partisi Milletvekilleri Say
Çekir Özgür ile Sayın Mehmet Civa'nın Yasama
Bekunulmazlıklarının Kaldırılmasına ilişkin C
Komite Raporu.

